

Ekonomiutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om utsläppshandel samt till lag om ändring av 2 och 33 § i lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om utsläppshandel samt till lag om ändring av 2 och 33 § i lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen (RP 71/2023 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för betänkande och till kommunikationsutskottet, jord- och skogsbruksutskottet och miljöutskottet för utlåtande.

Utlåtanden

Utlåtande har lämnats av

- kommunikationsutskottet KoUU 14/2023 rd
- miljöutskottet MiUU 18/2023 rd
- jord- och skogsbruksutskottet JsUU 13/2023 rd

Sakkunniga

Utskottet har hört

- specialsakkunnig Eleonoora Eilittä, arbets- och näringsministeriet
- specialsakkunnig Valtteri Härmälä, arbets- och näringsministeriet
- ordförande Markku Ollikainen, Klimatpanelen
- chef för samhällsrelationer Anna Sotaniemi, Finnair Abp
- verkställande direktör Veijo Leino, Ähtärin Energia ja Vesi Oy
- verkställande direktör Harri Laurikka, Bioenergia ry
- ledande sakkunnig Tiina Haapasalo, Finlands näringsliv rf
- ekonom, klimatpolitisk expert Petteri Haveri, Finsk Energiindustri rf
- verkställande direktör Mia Nores, Återvinningsindustrin rf
- expert på energi och utsläppshandel Heikki Vierimaa, Skogsindustrin rf
- verksamhetsledare Toivo Hurme, Lokalkraft rf
- verksamhetsledare Katja Kurki-Suonio, Palveleva Kaukolämpö FinDHC ry
- ledande sjöfartssakkunnig Carolus Ramsay, Rederierna i Finland rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- justitieministeriet

Betänkande EkUB 11/2023 rd

- kommunikationsministeriet
- arbets- och näringsministeriet
- miljöministeriet
- Energimyndigheten
- Ålands landskapsregering
- NLC Ferry Ab Oy
- Outokumpu Abp
- Teknologiska forskningscentralen VTT Ab
- Centralhandelskammaren
- Turism- och Restaurangförbundet rf
- Finlands naturskyddsförbund rf
- Företagarna i Finland rf
- Teknologiindustrin rf.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslår regeringen att en ny lag om utsläppshandel och ändringar i lagen om biot drivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen. Samtidigt föreslås det att den gällande lagen om utsläppshandel och lagen om handel med utsläppsrätter för luftfart upphävs. Genom den föreslagna lagen genomförs det ändrade utsläppshandelsdirektivet till den del det gäller handeln med utsläppsrätter för anläggningar, sjötransporter och luftfart. Genom den föreslagna lagen genomförs dessutom utsläppshandelsdirektivets bestämmelser om systemet för kompensation för koldioxidutsläpp från internationell luftfart, vilka antagits av Internationella civila luftfartsorganisationen. Vidare införs genom förslaget en skyldighet för bränsledistributörer att rapportera utsläppen för 2024 inom den nya, separata handeln med utsläppsrätter inom byggnads- och vägtransportsektorerna samt ytterligare sektorer.

Jämfört med den gällande lagen om utsläppshandel och lagen om handel med utsläppsrätter för luftfart förblir flera paragrafer till sitt innehåll i stor utsträckning oförändrade, men lagen kompletteras i överensstämmelse med ändringarna i direktivet, föråldrad reglering stryks och lagens struktur förtydligas. Genom reformen uppdateras dessutom bestämmelserna och uppmärksammas de ändringar som behövs i förvaltningen och styrningen med anledning av utsläppshandelsdirektivets utvidgade tillämpningsområde.

Förslaget innebär att tillämpningsområdet för lagen om utsläppshandel utvidgas och förtydligas så att det motsvarar ändringarna i utsläppshandelsdirektivet. I enlighet med det ändrade utsläppshandelsdirektivet utvidgas lagens tillämpningsområde till att omfatta sjötransporter. Enligt förslaget ska rederierna överlämna utsläppsrätter för sådana utsläpp från fartyg som uppkommit under resor i kommersiellt syfte eller under den tid då fartygen befunnit sig i hamn. I enlighet med regeringsprogrammet föreslås det i propositionen att man inför ett tidsbegränsat undantag i fråga om öar som innebär att passagerarfartygen före år 2031 inte ska ha skyldighet att överlämna utsläppsrätter för resor mellan Åland och fastlandet. Jämfört med den gällande lagen förutsätter de viktigaste ändringarna i direktivet för anläggningarnas del att villkoren för begränsning av tillämpningsområdet i fråga om anläggningar som nästan uteslutande använder biomassa som bränsle ändras, att utsläppsfria anläggningar vars verksamhet omfattas av tillämpningsområdet

Betänkande EkUB 11/2023 rd

tas in i utsläppshandeln samt att avfallsförbränning inkluderas i tillämpningsområdet till den del som gäller övervakning och rapportering av utsläpp.

Det föreslås att lagen kompletteras med de i direktivet föreskrivna ändringar som gäller gratis tilldelning av utsläppsrätter. Mängden gratis tilldelning till anläggningar föreslås bli minskad inom de sektorer som avses i förordningen om mekanismen för koldioxidjustering vid gränserna, och det föreslås att villkoren för gratistilldelningen skärps från och med 2026 så att en verksamhetsutövare i fortsättningen för att få en full mängd gratis utsläppsrätter ska visa att den har vidtagit de åtgärder för förbättrad energieffektivitet som anges i direktivet. Gratistilldelningen av utsläppsrätter till luftfarten föreslås bli avvecklad stegvis fram till slutet av 2025, med undantag för incitamentsmekanismen för hållbara flygbränslen, som genom de gratis tilldelade utsläppsrätterna syftar till att minska prisskillnaden mellan hållbara och fossila flygbränslen och på så sätt främja användningen av miljövänligare bränslen och främja utsläppsminskningar. För sjötransporter ska det inte utfärdas några gratis utsläppsrätter.

I propositionen föreslås ändringar i myndigheternas uppgifter med anledning av utvidgningen av tillämpningsområdet. Energimyndigheten ska svara för tillsynen över anläggningarna och vara registermyndighet och auktionsförrättare. Transport- och kommunikationsverket ska svara för tillsynen över flyg- och sjötrafiken. Påföljderna enligt den gällande lagen förblir oförändrade, och dessutom föreslås påföljder enligt direktivet i fråga om sjötrafiken. Ändring ska få sökas i enlighet med gällande allmän lag, dvs. lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

I lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen föreslås en teknisk ändring till följd av den nya lagen om utsläppshandel.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2024 och avses bli behandlad i samband med den.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2024.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Bakgrund och mål

Bakgrunden till propositionen är att utsläppshandelsdirektivet reviderats. Revideringen byggde på det så kallade Fit for 55-paketet, vars mål är att minska EU:s nettoutsläpp av växthusgaser med 55 procent fram till 2030 jämfört med 1990 års nivå och att uppnå klimatneutralitet på EU-nivå senast 2050. Direktivet ska tillgodose de skärpta minskningsmålen och utsträcka utsläppshandelns genomslag till nya sektorer. Propositionen gäller direktivets nationella genomförande. När det gäller den allmänna utsläppshandeln ska uppdateringarna av direktivet träda i kraft nationellt den 1 januari 2024; den nya utsläppshandeln för bränsledistribution genomförs separat senare.

Ekonomiutskottet anser att lagförslagen i propositionen i allt väsentligt är motiverade och att de behövs. Utskottet tillstyrker dem med motiveringen nedan och de ändringar som framgår av detaljmotiveringen.

Betänkande EkUB 11/2023 rd

De viktigaste förslagen

Regeringen föreslår att det stiftas en ny lag om utsläppshandel och att den gällande lagen om utsläppshandel och lagen om handel med utsläppsrätter för luftfart upphävs. Genom lagen genomförs det ändrade utsläppshandelsdirektivet till den del det gäller handeln med utsläppsrätter för anläggningar, sjötransporter och luftfart, bestämmelserna om kompensationssystemet Corsia för internationell luftfart och rapporteringsskyldigheten för den nya utsläppshandeln (ETS2) 2024. Många bestämmelser förblir innehållsmässigt i stor utsträckning oförändrade jämfört med den gällande lagen, men lagen kompletteras i och med ändringarna i direktivet, föråldrad reglering stryks och lagens struktur förtydligas. Genom reformen genomförs också behövliga ändringar i förvaltningen och styrningen. De viktigaste ändringarna gäller den direktivbaserade utvidgningen av tillämpningsområdet samt antalet utsläppsrätter som tilldelas gratis och villkoren för dem.

Om regleringens konsekvenser i allmänhet

EU:s utsläppshandel inleddes 2005 och är den viktigaste EU-omfattande politiska åtgärden för att minska utsläppen av växthusgaser. Utsläppshandeln täcker idag cirka 40 procent av utsläppen av växthusgaser inom EU. I och med utsläppshandelsdirektivet och den nationella reglering som nu föreslås effektiviseras utsläppshandelns styreffekter ytterligare.

Utsläppshandelsdirektivet har bedömts vara ytterst viktigt också för uppnåendet av Finlands nationella mål för klimatneutralitet före 2035. Hittills har utsläppen inom utsläppshandelssektorn minskat snabbare i Finland jämfört med målet för hela EU. Målet för minskade utsläpp och den därmed skärpta prisstyrningen inom utsläppshandeln beräknas ytterligare påskynda minskningen av utsläpp inom utsläppshandelssektorn också i Finland, även om det inte har gjorts någon bedömning av vilka effekter ändringarna i direktivet har på utsläppsminskningen.

Systemet för handel med utsläppsrätter och de ändringar som nu föreslås i systemet har också omfattande samhällsekonomiska konsekvenser och konsekvenser för företagen. Finlands andel av auktionerna med utsläppsrätter uppgår årligen till cirka 500 miljoner euro. Det har uppskattats att medlemsländernas andel av de utsläppsrätter som auktioneras ut i fortsättningen kommer att beräknas med beaktande också av behandlingen av REPowerEU och de halvfärdiga förslagen om EU:s egna medel.

Tillämpningsområdet för de föreslagna reformerna utvidgas till att omfatta nya anläggningar; å andra sidan ska en del av de befintliga anläggningarna lämnas utanför tillämpningsområdet. De största ekonomiska konsekvenserna beror på utvidgningen av tillämpningsområdet till nya sektorer, särskilt sjöfarten, vilket betyder att samhällsekonomiska effekter också uppstår i vidare bemärkelse via fraktpiserna.

I det system som avses i utsläppshandelsdirektivet avvärjs risken för koldioxidläckage genom gratis tilldelning av utsläppsrätter och genom ersättning för indirekta kostnader med nationella stödprogram. I och med de reformer som nu föreslås skärps villkoren för gratis tilldelning av utsläppsrätter. I fortsättningen ska den mekanism för koldioxidjustering vid gränserna som föreskrivits i en separat förordning gradvis ersätta gratistilldelningen inom utvalda sektorer. Försla-

Betänkande EkUB 11/2023 rd

get har således samband också med regeringens proposition RP 52/2023 rd som för närvarande är under behandling.

Fackutskottens utlåtanden

Miljöutskottets utlåtande. Miljöutskottet har i sitt utlåtande (MiUU 18/2023 rd — RP 71/2023 rd) granskat propositionen utifrån sitt fackområde och betonat att systemet för handel med utsläppsrätter, såsom det fastställs i det ändrade utsläppshandelsdirektivet, är det viktigaste styrmedlet på EU-nivå för att minska utsläppen i enlighet med EU:s klimatmål. Miljöutskottet betonar också att utsläppshandeln är viktig för att uppnå Finlands nationella mål för klimatneutralitet 2035, i och med att utsläppen inom utsläppshandelssektorn har minskat snabbare än de mål om minskade utsläpp som fastställts för hela EU och effektivare än inom ansvarsfördelningssektorn. Systemets ekonomiska konsekvenser för Finland kan dock bli större än för många andra medlemsstater på grund av den striktare regleringen och de särskilda nordiska förhållandena samt sjötransporternas stora roll. Utskottet har fäst kritisk uppmärksamhet särskilt vid bestämmelsen om 95 procent för förbränning av hållbar biomassa och behandlingen av anläggningar med en bränsleeffekt på mindre än 20 megawatt. Dessutom har utskottet behandlat branschspecifika frågor om avfallsförbränning och utsläppshandel när det gäller sjöfart, luftfart, vägtrafik och separat uppvärmning av byggnader.

Jord- och skogsbruksutskottets utlåtande. Jord- och skogsbruksutskottet har i sitt utlåtande (JsUU 13/2023 rd — RP 71/2023 rd) granskat framför allt 95-procentsregeln för hållbar biomassa. Regeln är relevant inom utskottets fackområde och utskottet ser kritiskt på den, liksom miljöutskottet. Förslaget innebär att en del av produktionsanläggningarna inom skogsindustrin ställs utanför utsläppshandeln och att anläggningarna inte längre har rätt att få gratis utsläppsrätter. Detta skulle försätta dem i en ojämlig ställning jämfört med den övriga industrin och öka sektorns risk för koldioxidläckage. En betydande del av industrins utsläpp styrs till den ansvarsfördelningssektor som inte omfattas av utsläppshandeln. Jord- och skogsbruksutskottet förhåller sig i likhet med miljöutskottet kritiskt också till bestämmelserna om anläggningar med en bränsleeffekt på mindre än 20 megawatt.

Kommunikationsutskottets utlåtande. Kommunikationsutskottet fäster i sitt utlåtande (KoUU 14/2023 rd — RP 71/2023 rd) uppmärksamhet vid förslagets konsekvenser för både utsläppsminskningen och konkurrenskraften. Finlands geografiska läge, långa transportavstånd till marknadsområdena och isförhållandena inom sjöfarten höjer transportkostnaderna jämfört med många andra EU-länder. Därför är också utsläppshandelns inverkan på sjöfartens och luftfartens priskonkurrenskraft, utrikeshandeln och turismen relativt sett större än i de flesta andra EU-länder. Utskottet granskar i sitt utlåtande metoder för att dämpa kostnadsökningen och behovet av att i fortsättningen påverka regleringen på EU-nivå och global nivå för att trygga konkurrensförutsättningarna och undvika överlappande reglering.

Gränsen för hållbar biomassa

Enligt den gällande regleringen ska anläggningar som använder enbart biomassa som bränsle inte omfattas av utsläppshandeln. I enlighet med ändringen i det bakomliggande direktivet föreslås det i propositionen att anläggningar där mer än 95 procent av utsläppen uppkommer vid förbränning

Betänkande EkUB 11/2023 rd

av biomassa som uppfyller hållbarhetskriterierna i fortsättningen ska lämnas utanför. Ändringen innebär att anläggningarna inte längre har rätt att få gratis utsläppsrätter när de utesluts från tillämpningsområdet för utsläppshandeln vid ingången av 2026. Villkoret ska enligt propositionen gälla cirka 54 anläggningar inom skogsindustrin och energiproduktionen i Finland. Kritik har framförts mot ändringen både vid ekonomiutskottets sakkunnigutfrågning och i miljöutskottets och jord- och skogsbruksutskottets ovan nämnda utlåtanden.

Ändringen har inte ansetts rättvis för den finländska skogsindustrin, som har strävat efter att minska sina utsläpp bland annat genom att investera i klimatneutrala energilösningar. Enligt utredning till ekonomiutskottet koncentreras ändringens konsekvenser till Finland och Sverige där de berörda anläggningarna huvudsakligen är belägna. För dessa anläggningar innebär undantaget att gratis tilldelning upphör. Med tanke på likabehandlingen är det problematiskt att anläggningar som i huvudsak är belägna i vissa andra medlemsländer och där den andel biomassa som används är något mindre fortfarande får gratis tilldelning för samma produktion. Det skapas därför en situation där anläggningar som ligger under 95-procentsgränsen inte har något incitament att ytterligare minska utsläppen så att de når 95-procentsgränsen, eftersom de till följd av detta faller utanför handeln med utsläppsrätter och den gratistilldelning som ingår i den. Anläggningar som använder mer än 95 procent biomassa övergår däremot till ansvarsfördelningssektorn, där de inte har något incitament att ytterligare minska utsläppen.

Ekonomiutskottet beklagar att lagstiftningen undantar de minst förorenande anläggningarna inom skogsindustrin från tillämpningsområdet för utsläppshandeln och därmed också från tilldelningen av gratis utsläppsrätter. Ett annat problem är snedvridningen av konkurrensen: anläggningarna konkurrerar med varandra på EU:s inre marknad såväl som med aktörer utanför EU. Det finns också en risk för koldioxidläckage. I den internationella konkurrensen faller aktörer som är utsatta för risk för koldioxidläckage utanför skyddet mot koldioxidläckage. Dessutom fördunklar den nya regeln framtidsutsikterna för avskiljning och eventuell vidareförädling av koldioxid. Det har också ansetts finnas en risk för att anläggningar som berörs av den ovan nämnda ändringen av tillämpningsområdet i framtiden kan komma att anslutas till utsläppshandeln för vägtrafik och uppvärmning av byggnader. Ekonomiutskottet lyfter fram behovet av att säkerställa att detta inte sker utan möjlighet att omfattas av skyddet mot koldioxidläckage.

Ett stort problem med 95-procentsregeln är dessutom att regeln överför ansvaret för utsläppsminskningen från utsläppshandelssektorn till ansvarsfördelningssektorn, där det också i övrigt verkar bli svårt att uppfylla det nationella målet för 2030. Ekonomiutskottet beklagar att det till denna del inte finns något nationellt handlingsutrymme i bestämmelserna i direktivet. Det är angeläget att försöka påverka i samband med att direktivet uppdateras så att en ändring fås till stånd. Utskottet betonar behovet av att säkerställa jämlika konkurrensvillkor inom sektorer som är utsatta för risker för koldioxidläckage och att särskilt bedöma om elektrifieringsstödet, dvs. utsläppshandelskompensationen, bör förlängas till 2030.

Sekundär användning av biomassa

Ekonomiutskottet noterar också den oro som framfördes vid sakkunnighörandet att det i förslaget till reglering i likhet med den gällande lagen förblir oklart hur biomassa som används som bränsle i värmeproduktion ska behandlas, då biomassan har nollutsläpp med avseende på utsläppshan-

Betänkande EkUB 11/2023 rd

deln. Men eftersom det inte finns något nationellt handlingsutrymme för att fastställa nollutsläpp inom utsläppshandeln, bör frågan förtydligas i regleringen på EU-nivå. Ekonomiutskottet anser att det är motiverat att precisera det här i samband med uppdateringen av kommissionens så kallade övervakningsförordning.

Anläggningar med en bränsleeffekt på 20 megawatt

Vid ekonomiutskottets sakkunnigutfrågning har det uttryckts oro över att lagens tillämpningsområde ändras så att den totala effektgränsen på 20 megawatt som är avgörande för tillämpningsområdet herefter ska bestämmas utifrån den totala bränsleeffekten. Enligt den gällande lagen görs bestämningen utifrån den nominella sammanlagda tillförda effekten. Terminologin i den gällande lagen baserar sig på direktivets finska språkversion. Ändringen motsvarar det begrepp som används i direktivets engelska version, regleringen på lägre nivå och kommissionens anvisningar om tillämpningsområdet.

Utskottet anser att det med tanke på vissa fåtaliga och små aktörer är oskäligt att ändringen träder i kraft den 1 januari 2024. Enligt utredning till ekonomiutskottet utgör de aktörer som påverkas av ändringen av sättet att fastställa den totala effekten en relativt liten grupp, eventuellt färre än tio, men konsekvenserna för en enskild aktör kan bli oskäliga både kostnadsmässigt och operativt sett med beaktande av den föreslagna tidsplanen. Till effektgränsen räknas enligt förslaget också reservpannor som används i rätt liten skala och som nu eventuellt måste tas ur drift på bekostnad av driftsäkerheten. Också miljöutskottet och jord- och skogsbruksutskottet har fäst uppmärksamhet vid att ändringen är oskälig och att det behövs en övergångsperiod. Jord- och skogsbruksutskottet har i sitt utlåtande föreslagit att övergångsbestämmelserna i lagen om utsläppshandel ändras till denna del. Ekonomiutskottet anser att Finland bör fortsätta med sin ambition att trygga en skälig behandling av anläggningar under 20 MW i de relevanta bestämmelserna på EU-nivå.

Ekonomiutskottet noterar att övergångstiden gäller ett mycket litet antal anläggningar och att en del av anläggningarna är reservkraftverk, det vill säga att prissättningens inverkan i fråga om anläggningarna baserar sig på deras utsläpp när de är i drift. Enligt utredning till utskottet kan en begränsad övergångsperiod således anses ha liten betydelse för utsläppshandelns styreffekt och marknadens funktion. En övergångsperiod fram till 2026 gör det möjligt för anläggningarna att ändra kapaciteten så att den underskrider effektgränsen eller att utreda alternativ till fossilt bränsle. Ekonomiutskottet föreslår på det sätt som framgår av detaljmotiveringen att det föreskrivs om en övergångsperiod.

Handel med utsläppsrätter för flygtrafiken

I och med ändringarna i utsläppshandelsdirektivet kom man överens om samordning av handeln med utsläppsrätter för luftfarten och Corsia-systemet samt om tillämpningsområdena för systemen. Tidigare har ingen nationell lagstiftning om Corsia-systemet funnits, men nu föreslås bestämmelser om det ingå i den nya lagen om utsläppshandel. Med ändringarna eftersträvas också ökade effekter av handeln med utsläppsrätter inom flygtrafiken. Enligt utredning innehåller de direktivändringar som nu genomförs inget nationellt handlingsutrymme i fråga om flygtrafiken.

Betänkande EkUB 11/2023 rd

Kommunikationsutskottet konstaterar i sitt utlåtande (KoUU 14/2023 rd — RP 71/2023 rd) att kostnaderna för utsläppshandeln för finska flygbolag 2022 uppgick till cirka 38,4 miljoner euro. De årliga kostnaderna beräknas öka betydligt och förväntas överstiga 100 miljoner euro 2026. Utskottet anser att höjningen av kostnadsnivån är avsevärd med beaktande av konkurrensläget och utvecklingsutsikterna inom flygtrafiken.

Ekonomiutskottet anser att åtgärderna för att minska utsläppen från luftfarten är viktiga, men påpekar samtidigt att sammantaget kan de ökade klimatåtgärderna bedömas öka kostnaderna för flygningar avsevärt under 2020-talet. I en bransch med hård global konkurrens måste de europeiska flygbolagen hitta sätt att täcka de ökande kostnaderna med bevarad konkurrenskraft och lönsamhet. Liksom kommunikationsutskottet uttrycker ekonomiutskottet stor oro över de europeiska och i synnerhet de inhemska flygbolagens möjligheter att reagera på en hård global konkurrens i och med den stigande kostnadsnivån.

För att säkerställa lika konkurrensvillkor är det viktigt att man går in för ett internationellt avtalsbaserat system inom ICAO och att EU starkt stöder utvecklingen och det fullständiga genomförandet av Corsia-systemet inom unionen. Ekonomiutskottet delar den oro som framfördes vid utskottets sakkunnigutfrågning och kommunikationsutskottets utlåtande om en eventuell utvidgning av tillämpningsområdet för utsläppshandeln från ingången av 2027 också till flygningar utanför EES-området. En eventuell utvidgning av tillämpningsområdet kan enligt sakkunniga ha negativa konsekvenser för genomslaget för det globala genomförandet av Corsia-systemet, och därtill öka kostnaderna för utsläppshandeln inom luftfarten dubbelt eller tredubbelt jämfört med den nu beräknade nivån. Det finns en risk för att trafiken till länder utanför EU styrs via knutpunkter utanför EU i stället för inom EU.

Sjötransporter och undantag för öar

Sjötransporterna fasas in i EU:s nuvarande utsläppshandelssystem stegvis från och med den 1 januari 2024. Till denna del finns det handlingsutrymme i den föreslagna regleringen främst i fråga om undantaget för öar, som behandlas nedan. Ekonomiutskottet betonar i likhet med kommunikationsutskottet (KoUU 14/2023 rd — RP 71/2023 rd) att fungerande och kostnadseffektiva sjötransporter är livsvillkoret för Finlands utrikeshandel. Enligt erhållen utredning utnyttjas sjötransporter vid ungefär 95 procent av varuhandeln mellan Finland och andra EU-länder. I andra EU-länder utgör sjötransporternas andel i genomsnitt 30 procent. På grund av Finlands geografiska läge kan sjötransporterna inte heller i någon betydande utsträckning ersättas med andra transportformer. Enbart utsläppshandeln beräknas orsaka de finska sjötransporterna årliga kostnader på 500—600 miljoner euro 2030. Uppskattningen är dock förenad med betydande osäkerhet bland annat i fråga om utvecklingen av priset på utsläppsrätter.

Ekonomiutskottet instämmer med kommunikationsutskottet i att isförhållandena inom vintersjöfarten i Finland utgör en bestående konkurrensnackdel och kostnadsbelastning, vilket bör beaktas i de fortsatta granskningarna av regleringen. Enligt propositionen gäller en lättnad på 5 procent för fartyg med isförstärkning vid överlämnandet av utsläppsrätter. Undantaget väntas ändå inte täcka de merkostnader som uppkommer när fartygen tar sig fram genom isen, och lättnaden gäller endast fram till utgången av 2030. Liksom kommunikationsutskottet framhåller kommunikationsutskottet att Finland till denna del måste fortsätta sitt påverkansarbete för att vintersjöfarten

Betänkande EkUB 11/2023 rd

ska beaktas i de kommande bedömningarna och ändringarna av utsläppshandelsdirektivet, så att de undantag som vintersjöfarten behöver blir bestående.

Här lägger ekonomiutskottet dessutom vikt vid lika villkor i den internationella konkurrensen. När IMO:s ekonomiska styrmedel eventuellt träder i kraft i sinom tid är det viktigt att kommissionen granskar EU:s utsläppshandelssystem för att undvika överlappande krav och onödig börda.

Enligt propositionen ska Finland införa ett tidsbegränsat undantag i fråga om öar, enligt vilket passagerarfartygen mellan 2024 och 2030 inte har skyldighet att överlämna utsläppsrätter för resor mellan Åland och fastlandet. Enligt propositionen kan man genom undantaget lindra de kostnadseffekter som utsläppshandeln har för Åland och ge rederier som trafikerar Åland mer tid att anpassa sig till utsläppshandeln. Ekonomiutskottet hänvisar till kommunikationsutskottets utlåtande i ärendet (KoUU 14/2023 rd — RP 71/2023 rd) och menar att kostnaderna för sjötransporter och sjöfart är av avgörande betydelse för Ålands ekonomi och konkurrenskraft. Åland är praktiskt taget helt beroende av sjötransporter, och ett undantag som dämpar höjningen av kostnadsnivån kan i detta skede anses vara ändamålsenligt.

Ekonomiutskottet fäster samtidigt uppmärksamhet vid behovet av att se till att aktörerna får lika konkurrensvillkor och att undantaget inte snedvrider jämlikheten i verksamhetsmiljön eller äventyrar måluppfyllelsen för lagstiftningen. Risker för att rederierna förlänger sina rutter för att på grund av undantaget för öar trafikera Åland bedöms ändå vara liten. Ekonomiutskottet fäster dock särskild uppmärksamhet vid skrivningen i regeringsprogrammet om att det med tanke på försörjningsberedskapen är viktigt att fartygstrafiken i Kvarken stöds på samma sätt eller på ett sätt som motsvarar undantaget för öar i syfte att minska de kostnader som utsläppshandeln medför. Detta säkerställer att utsläppen från sjötransporterna minskar och att utsläppssnåla alternativa bränslen utvecklas.

Avfallsförbränning

I samband med beredningen av propositionen har man också undersökt den nationella möjligheten att i förtid inkludera avfallsförbränning i prissättningen och utrett konsekvenserna av detta. Också miljöutskottet har i sitt utlåtande (MiUU 18/2023 rd — RP 71/2023 rd) gått in på de eventuella konsekvenserna av att inkludera avfallsförbränning. Enligt propositionen tas förbränningsanläggningar för kommunalt avfall i enlighet med direktivet med i tillämpningsområdet för utsläppshandeln när det gäller skyldigheterna att övervaka, rapportera och verifiera utsläpp. Avfallsförbränning, med undantag för hantering av farligt avfall, inkluderas i tillämpningsområdet för utsläppshandeln från och med 2024 i fråga om de krav som gäller övervakning, rapportering och verifiering av utsläpp. Avfallsförbränningsanläggningarna förblir dock fortfarande en del av ansvarsfördelningssektorn när det gäller utsläppsminskningarna, och förbränningsanläggningarna påverkas inte av utsläppshandelns styrande verkan. Kommissionen gör 2026 en bedömning och lägger eventuellt fram ett förslag till lagstiftning om att sektorn ska inkluderas fullt ut i utsläppshandeln från och med 2028. Enligt regeringsprogrammet ska regeringen utreda om utsläppen från avfallsförbränning kan överföras från ansvarsfördelningssektorn till utsläppshandeln utan att konsumenternas avfalls- eller energikostnader stiger.

Betänkande EkUB 11/2023 rd

Ekonomiutskottet lyfter fram den bedömning som ingår i miljöutskottets utlåtande, att de länder som har gått med i utsläppshandeln för avfallsförbränning inte har lyckats minska uppkomsten av avfall, höja återvinningsgraden eller minska behovet av avfallsförbränning. Däremot har importen av avfall ökat i både Sverige och Danmark. Det är uppenbart att ökade kostnader för förbränning av kommunalt avfall inte ökar återvinningsgraden, utan för att höja återvinningsgraden krävs åtgärder i fråga om avfallets uppkomst. Utsläppshandeln bidrar inte effektivt till att minska avfallsmängden eller öka återvinningen av kommunalt avfall, även om kostnaderna för avfallshandlingen stiger för producenterna. I stället för att höja kostnaderna för avfallsförbränning bör man därför direkt uppmuntra och styra till källsortering och materialåtervinning av kommunalt avfall, särskilt när det gäller plast, vilket samtidigt skulle minska utsläppen från avfallsförbränningen.

Ekonomiutskottet anser följaktligen att den lösning som föreslås i propositionen är motiverad, nämligen att avfallsförbränning inte genom ett nationellt beslut ska inkluderas i prissättningen snabbare än vad kommissionen föreslår.

Sammanfattande synpunkter

Ekonomiutskottet har i flera sammanhang, bland annat vid behandlingen av den omarbetning av utsläppshandelsdirektivet (EkUU 50/2021 rd — U 60/2021 rd) som ligger till grund för den nu föreslagna regleringen, betonat utsläppshandelns betydelse som kostnadseffektivt och teknikneutralt styrmedel för klimatpolitiken. Samtidigt har utskottet fäst uppmärksamhet vid de samlade konsekvenserna av EU:s regleringsinstrument för Finlands relativa konkurrenskraft samt vid behovet av att förenkla och förtydliga den klimatpolitiska lagstiftningen och sikta på att slopa överlappande reglering. Det aktuella regelverket avser genomförandet av ett direktiv som endast i begränsad utsträckning kan påverka dessa mål. Ekonomiutskottet anser dessutom att det är viktigt att regeringen skapar incitament för produktion av negativa utsläpp i enlighet med regeringsprogrammet.

Det är viktigt att skapa jämlika konkurrensvillkor och granska de samlade konsekvenserna inte bara på EU-nivå utan också på global nivå. I synnerhet när det gäller målen för minskning av utsläppen från luftfart och sjöfart bör man sträva efter heltäckande internationella lösningar och i första hand komma överens inom IMO och ICAO. Den aktuella lagstiftningen har ett väsentligt samband också med frågan om risken för koldioxidläckage, regleringen av mekanismen för koldioxidjustering vid gränserna och den europeiska industrins konkurrenskraft. Ekonomiutskottet betonar vikten av ett aktivt och föregripande påverkansarbete i EU och internationellt i den framtida utvecklingen av utsläppshandelssystemet för att säkerställa Finlands logistiska konkurrenskraft, försörjningsberedskap och en ren omställning.

DETALJMOTIVERING

1. Lagen om utsläppshandel

2§. Definitioner. Hänvisningen i 19 punkten i den finska versionen preciseras så att den motsvarar EU-förordningens officiella titel. Hänvisningen till EU-rättsakten i 21 punkten ändras till en

Betänkande EkUB 11/2023 rd

hänvisning till ”utsläppshandelsdirektivet”. I punkt 37 i den finska versionen stryks ordet ”Euroopan” för att hänvisningen ska motsvara beslutets officiella benämning.

5§. Anläggningar. Ekonomiutskottet föreslår en teknisk precisering i paragrafen i den finska versionen om att det på motsvarande sätt som i motiveringen till bestämmelsen är fråga om en gräns på 20 megawatt.

6§. Avgränsningar av tillämpningsområdet i fråga om anläggningar. Det föreslås att ordet ”asti” (”till och med”) fogas till 1 mom. 3 punkten i den finska versionen som en precisering av teknisk natur.

18§. Energimyndigheten. Det föreslås att uttrycket ”tillståndsbeslut” i 1 mom. 1 punkten ändras till ”beslut” för att det på motsvarande sätt som i motiveringen till bestämmelsen ska gälla också andra beslut än tillståndsbeslut. Vidare föreslås det att orden ”och deras kontrollörer” fogas till 1 mom. 1 punkten för att det ska bli klart att uppgiften också omfattar övervakning av kontrollörer. Slutligen föreslås det att ordet ”Euroopan” stryks som teknisk korrigering i 1 mom. 3 punkten i den finska versionen.

19§. Transport- och kommunikationsverket. Det föreslås att orden ”och deras kontrollörer” fogas till 1 mom. 4 punkten för att det ska bli klart att uppgiften också omfattar övervakning av kontrollörer.

48§. Minskning av gratis tilldelning av utsläppsrätter under tilldelningsperioden 2026—2030. Det föreslås att 2 mom. i preciseras så att hänvisningen i momentet gäller kommissionens genomförandeförordning. Hänvisningen till Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG ändras till en hänvisning till utsläppshandelsdirektivet.

69§. Förande av unionsregistret. Utskottet föreslår en teknisk korrigering i 3 mom. Hänvisningen till penningtvättsdirektivet preciseras så att den motsvarar direktivets officiella titel.

82§. Ändring av kontrollörens verksamhet. Det föreslås att orden ”i fråga om ackrediteringsområdet” stryks i 2 mom. för att bestämmelsen ska omfatta också andra beslut. Bestämmelsen bör göra det möjligt att ändra besluten så att de gäller tills vidare.

84§. Kontrollörens uppgifter. Det föreslås att inledningen av 1 mom. ändras till ”Bestämmelser om kontrollörens uppgifter finns i kommissionens...” för att det ska bli klart att tjänsteansvaret omfattar kontrollörens hela förvaltningsuppgift.

86§. Verifieringsrapport. Det föreslås att uttrycket ”kontrollören har till uppgift att upprätta” i 1 och 2 mom. ändras till ”kontrollören ska upprätta”. Syftet med ändringen är att undanröja eventuella oklarheter i tolkningen av omfattningen av kontrollörens uppgifter. I 1 mom. stryks ett bindestreck i ordet tuotanto-tasoraportti i den finska versionen.

90§. Tillgång till information och rätt att utföra inspektioner. Ekonomiutskottet föreslår att 6 mom. stryks för att undvika överlappande reglering med 1 mom. till den del det är fråga om En-

Betänkande EkUB 11/2023 rd

ergimyndighetens och Transport- och kommunikationsverkets rätt att få nödvändiga uppgifter av kontrollörer för tillsynen över efterlevnaden och verkställigheten av lagen.

96§. Administrativt tvång. Det föreslås att det till 1 mom. fogas hänvisningar till kontrollören för en anläggning samt till kontrollören för ett luftfartyg och ett rederi för att bestämmelsen om administrativt tvång också ska gälla kontrollörer.

108§. Övergångsbestämmelse om att bestämma anläggningars sammanlagda effekt. Utskottet föreslår en separat övergångsbestämmelse enligt vilken anläggningens sammanlagda effekt till och med den 31 december 2025 bestäms utifrån den tillförda effekt som anges i den uppgivna lagen. Den tillförda bränsleeffekten enligt denna lag tillämpas vid fastställandet av anläggningens sammanlagda effekt från och med den 1 januari 2026. Syftet med övergångsbestämmelsen är att lindra oskäliga operativa konsekvenser och kostnadseffekter för enskilda anläggningar och göra det möjligt att ändra anläggningarnas kapacitet så att den underskrider effektgränsen eller att ta i bruk alternativa bränslen i stället för fossilt bränsle.

2. Lagen om ändring av 2 och 33 § i lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassa-bränslen.

33§. Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter till andra myndigheter. Det föreslås att ordet ”lentoliikenteen” stryks i 1 mom. 3 punkten i den finska versionen för att hänvisningen på motsvarande sätt som i motiveringen till paragrafen ska gälla lagen om utsläppshandel.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1 och 2 i proposition RP 71/2023 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om utsläppshandel

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Lagens syften och definitioner

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att minska koldioxidutsläppen från anläggningar, sjötransporter och luftfart på ett kostnadseffektivt och ekonomiskt sätt.

Genom denna lag genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom unionen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG, nedan *utsläppshandelsdirektivet*.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *växthusgaser* koldioxid, metan, dikväveoxid, fluorkolväten, perfluorkarboner, svavelhexafluorid och andra gasformiga beståndsdelar i atmosfären, både naturliga och antropogena, som absorberar och återkastar infraröd strålning,

2) *utsläpp* utsläpp av växthusgaser från källor belägna inom en anläggning eller från ett luftfartyg eller ett fartyg,

3) *mängd som motsvarar ett ton koldioxid* ett ton koldioxid eller en mängd av någon annan växthusgas som har samma potential för global uppvärmning som ett ton koldioxid,

4) *utsläppshandel* det system som avses i artikel 1 i utsläppshandelsdirektivet och som omfattar de verksamheter som anges i bilaga I till direktivet,

5) *utsläppsrätt* en i utsläppshandelsdirektivet avsedd rätt att i atmosfären släppa ut ett ton koldioxidekvivalenter under en fastställd period,

Betänkande EkUB 11/2023 rd

6) *handelsperiod* den period under vilken det totala antalet utsläppsrätter som utfärdas begränsas så att antalet motsvarar den högsta tillåtna utsläppsnivån inom de sektorer som omfattas av lagens tillämpningsområde,

7) *linjär minskningsfaktor* den procent med vilken antalet utfärdade utsläppsrätter minskas varje år från och med mitten av handelsperioden 2008–2012; 2,2 procent under perioden 2021–2023, 4,3 procent under perioden 2024–2027 och 4,4 procent från och med 2028.

8) *unionsregistret* det informationssystem som avses i artikel 19 i utsläppshandelsdirektivet och med vars hjälp varje utfärdande, innehav, överlåtelse och annullering av utsläppsrätter kan spåras samt efter behov konfidentialiteten för uppgifterna och allmänhetens tillgång till offentliga uppgifter säkerställas,

9) *reserven för marknadsstabilitet* den reserv som upprättats Europaparlamentets och rådets beslut (EU) 2015/1814 av den 6 oktober 2015 om upprättande och användning av en reserv för marknadsstabilitet för unionens utsläppshandelssystem och om ändring av direktiv 2003/87/EG och till vilken utsläppsrätter som är avsedda att auktioneras ut överförs eller från vilken de överlämnas för auktionering när de gränser för det totala antalet utsläppsrätter i omlopp som anges i beslutet överskrids eller underskrids,

10) *auktionsplattform* en tjänsteleverantör som utsetts av kommissionen och som ansvarar för auktioneringen av utsläppsrätter i enlighet med artikel 26.1 i kommissionens förordning (EU) NR 1031/2010 om tidsschema, administration och andra aspekter av auktionering av utsläppsrätter för växthusgaser i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom gemenskapen, nedan *auktionsförordningen*,

11) *Kyotoprotokollet* Kyotoprotokollet till Förenta Nationernas ramkonvention FördrS 13/2005,

12) *projektenhet* en utsläppsminskningseenhet som härrör från ett projekt enligt artikel 6 i Kyotoprotokollet eller en certifierad utsläppsminskning enligt den mekanism för ren utveckling som definieras i artikel 12 i protokollet,

13) *anläggning* en stationär, teknisk enhet där en eller flera av de verksamheter som anges i bilaga I bedrivs, liksom annan därmed direkt förknippad verksamhet som tekniskt eller funktionellt är knuten till denna och som kan påverka utsläpp och föroreningar,

14) *förbränning* varje oxidation av bränslen, oavsett hur den värme, el eller mekaniska energi som produceras genom denna process används, och all annan direkt därtill anknuten verksamhet, inbegripet rening av rökgaser,

15) *verksamhetsutövare* en fysisk eller juridisk person som utövar ett faktiskt bestämmande inflytande över verksamheten i en anläggning,

16) *en anläggnings produktionskapacitet* den produktionsmängd inom den industriella produktionen som en anläggning eller en del av en anläggning kan producera under ett år om den är i drift 24 timmar i dygnet under 365 dygn med full nominell effekt,

17) *sektorsövergripande korrigeringsfaktor* den faktor som kommissionen anger för varje år med stöd av artikel 10a.5 i utsläppshandelsdirektivet för eventuell minskning av mängden utsläppsrätter som tilldelas gratis,

18) *ny deltagare* en anläggning som har fått utsläppstillstånd första gången under den period som avses i artikel 3h i utsläppshandelsdirektivet,

19) *befintlig anläggning* en anläggning som har fått utsläppstillstånd första gången senast den dag som avses som avses i artikel 2.1 i kommissionens förordning (EU) 2019/331 om fastställande av unionstäckande övergångsbestämmelser för integrerad gratis tilldelning av utsläppsrätter i

Betänkande EkUB 11/2023 rd

enlighet med artikel 10a i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG, nedan *förordningen om gratis tilldelning av utsläppsrätter*,

20) *tilldelningsperiod* den femårsperiod som börjar den 1 januari 2021 samt varje efterföljande femårsperiod,

21) *referensperiod* de fem kalenderår som föregår tidsfristen för att i enlighet med artikel 11.1 i *utsläppshandelsdirektivet* ~~direktiv 2003/87/EG~~ lämna Europeiska kommissionen de uppgifter som används som grund för beräkningen av gratis tilldelning,

22) *riktmärke* de riktmärken som fastställts i kommissionens förordning om gratis tilldelning av utsläppsrätter och som används som grund för beräkningen av de utsläppsrätter som ska tilldelas gratis, och som justeras för varje tilldelningsperiod,

23) *rederi* ett fartygs ägare eller någon annan organisation eller person, som har övertagit fartygsägarens ansvar för fartygets drift och som genom att ta på sig detta ansvar har gått med på att överta alla skyldigheter och allt ansvar som följer av de internationella organisationsregler för säker drift av fartyg och förhindrande av förorening som fastställs i bilaga I till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 336/2006 om genomförande av Internationella säkerhetsorganisationskoden i gemenskapen och upphävande av rådets förordning (EG) nr 3051/95,

24) *sjötransportverksamhet* resor med sådana fartyg med en bruttodräktighet på 5 000 eller mer som omfattas av tillämpningsområdet för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/757 om övervakning, rapportering och verifiering av växthusgasutsläpp från sjötransporter och om ändring av direktiv 2009/16/EG och som har till syfte att transportera passagerare eller frakt i kommersiellt syfte, sådana fartygs vistelse i en anlöpshamn samt från och med den 1 januari 2027 även resor med offshorefartyg med en bruttodräktighet på 5 000 eller mer och sådana fartygs vistelse i en anlöpshamn,

25) *anlöpshamn* den hamn där ett fartyg lägger till för att lasta eller lossa gods eller där passagerare kan gå ombord eller lämna fartyget, och den hamn där ett offshorefartyg lägger till för att avlösa sin besättning, med undantag för uppehåll enbart för att tanka, fylla på varor, avlösa personal på ett annat fartyg än ett offshorefartyg, angöra en torrdocka eller reparera fartyget och dess utrustning, uppehåll i hamn för att fartyget behöver assistans eller befinner sig i en nödsituation, omlastning mellan fartyg utanför hamnen, uppehåll endast för att ta skydd från dåligt väder eller för att detta krävs på grund av sök- och räddningsinsatser, samt uppehåll av containerfartyg i ett grannlands containeromlastningshamn som anges i den genomförandeakt som antas enligt artikel 3ga.2,

26) *kryssningsfartyg*: ett passagerarfartyg som inte har lastdäck och som är konstruerat uteslutande för kommersiell transport av passagerare med nattlogi på en sjöresa,

27) *MRV-förordningen* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/757 om övervakning, rapportering och verifiering av växthusgasutsläpp från sjötransporter och om ändring av direktiv 2009/16/EG,

28) *luftfartens icke-koldioxideffekter* de effekter på klimatet som uppstår vid förbränning av bränsle genom utsläpp av kväveoxider, sotpartiklar och oxiderade svavelarter samt effekterna av vattenånga, inklusive kondensstrimmor, från ett luftfartyg vid bedrivande av luftfartsverksamhet som omfattas av lagens tillämpningsområde,

29) *luftfartygsoperatör* varje fysisk eller juridisk person som med ett luftfartyg bedriver luftfartsverksamhet som omfattas av utsläppshandeln eller, om denna person är okänd eller inte utpekats av ägaren till luftfartyget, luftfartygets ägare,

30) *operatör av kommersiella lufttransporter* en operatör som mot ersättning tillhandahåller reguljär och icke-reguljär flygtrafik till allmänheten för transport av passagerare, gods eller post,

Betänkande EkUB 11/2023 rd

31) *hållbart flygbränsle* i Europaparlamentets och rådets förordning 2023/XX/EU om säkerställande av lika villkor för en hållbar luftfart avsedda bränslen som inte härstammar från fossila bränslen,

32) *Corsia-systemet* den marknadsbaserade åtgärd för reglering av koldioxidutsläppen från internationell luftfart som avses i artikel 28b i utsläppshandelsdirektivet,

33) *reglerad enhet* den som i enlighet med 8 § i punktskattelagen (182/2010) frisläpper bränsle för konsumtion,

34) *kommissionens förordning om genomförande av MRV-kraven i Corsia* kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/1603 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG vad gäller åtgärder som antagits av Internationella civila luftfartsorganisationen för övervakning, rapportering och verifiering av utsläpp för att genomföra en global marknadsbaserad åtgärd,

35) *kommissionens registerförordning* kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/1122 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG vad gäller unionsregistrets funktion,

36) *kommissionens övervakningsförordning* kommissionens genomförandeförordning (EU) 2018/2066 om övervakning och rapportering av växthusgasutsläpp enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG och om ändring av kommissionens förordning (EU) N:o 601/2012,

37) *kommissionens rättsakt om gratis tilldelning av utsläppsrätter* kommissionens beslut 2011/278/EU om fastställande av unionstäckande övergångsbestämmelser för harmoniserad gratis tilldelning av utsläppsrätter enligt artikel 10a i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG,

38) *kommissionens verifieringsförordning* kommissionens förordning om verifiering av rapporter om utsläpp av växthusgaser och ackreditering av kontrollörer, som antagits med stöd av artikel 15 i utsläppshandelsdirektivet,

39) *kommissionens rättsakt om justering av gratis tilldelning av utsläppsrätter* kommissionens förordning om justering av mängden gratis tilldelade utsläppsrätter, som antagits med stöd av artikel 10a.21 i utsläppshandelsdirektivet.

2 kap.

Tillämpningsområde och avgränsningar

3 §

Lagens allmänna tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på handeln med utsläppsrätter för anläggningar, sjötransporter och luftfart samt på Corsia-systemet. Dessutom tillämpas denna lag på rapporteringen av utsläppsuppgifter för 2024 inom systemet för handeln med utsläppsrätter för byggnads- och vägtransportsektorerna och de ytterligare sektorerna.

Betänkande EkUB 11/2023 rd

4 §

Europeiska unionens lagstiftning

Denna lag tillämpas på genomförandet av Europeiska unionens rättsakter som gäller anläggningar, sjötransporter och luftfart och Corsia-systemet, till den del det inte i någon annan lag föreskrivs något annat om genomförandet.

5 §

Anläggningar

Denna lag tillämpas på anläggningar som bedriver verksamheter som anges i bilaga I samt på i bilaga I angivna växthusgaser som härrör från anläggningarna.

Denna lag tillämpas också på anläggningar med en sammanlagd tillförd bränsleeffekt som underskrider den som nämns i punkt 1 i bilaga I, om det huvudsakliga syftet med anläggningen är att producera värme för ett fjärrvärmenät och den sammanlagda tillförda bränsleeffekten för minst en anläggning som anslutits till samma fjärrvärmenät och producerar värme i huvudsak för fjärrvärmenätet överskrider 20 megawatt.

På en i punkt 1 i bilaga I avsedd anläggning där man i enlighet med villkoren i ett miljötillstånd enligt miljöskyddslagen (527/2014) tillämpar de krav som ställs på förbränningsanläggningar för avfall ska tillämpas endast de krav som i denna lag ställs på övervakning, anmälan och verifiering av utsläpp.

Om en anläggning med stöd av 1 eller 2 mom. omfattas av lagens tillämpningsområde, tillämpas denna lag på alla de enheter inom anläggningen eller delarna av anläggningen i vilka bränsle förbränns.

Om man i syfte att minska växthusgasutsläppen har ändrat verksamheten vid en anläggning så att anläggningens sammanlagda tillförda bränsleeffekt är högst 20 megawatt, och verksamhetsutövaren har meddelat Energimyndigheten att anläggningen fortfarande kommer att omfattas av tillämpningsområdet för utsläppshandeln, ska denna lag i enlighet med verksamhetsutövarens anmälan tillämpas på den berörda anläggningen till och med den 31 december 2025 eller den 31 december 2030.

6 §

Avgränsningar av tillämpningsområdet i fråga om anläggningar

Med avvikelse från 5 § tillämpas inte denna lag:

- 1) på anläggningar eller delar av anläggningar vars huvudsakliga syfte är att undersöka, utveckla eller prova nya produkter eller processer,
- 2) på anläggningar eller delar av anläggningar där man i enlighet med villkoren i ett miljötillstånd enligt miljöskyddslagen iakttar kraven på förbränningsanläggningar för farligt avfall,
- 3) till och med den 31 december 2025 på anläggningar som förutom vid start eller avstängning av anläggningen eller av en förbränningsenhet uteslutande använder biomassa, eller

Betänkande EkUB 11/2023 rd

4) från och med den 1 januari 2026 på anläggningar där de genomsnittliga utsläppen från förbränning av hållbar biomassa under perioden 2019–2023 utgör mer än 95 procent av anläggningens totala genomsnittliga utsläpp under den perioden.

7 §

Fastställande av en anläggnings kapacitet

Om det vid en anläggning bedrivs flera i bilaga I nämnda verksamheter som omfattas av samma kategori, avgörs frågan om huruvida verksamheterna ska omfattas av denna lags tillämpningsområdet utifrån den sammanräknade kapaciteten.

Om en anläggning eller en del av en anläggning används i en verksamhet vars tröskelvärde inte i bilaga I uttrycks som förbränningsenheternas sammanlagda tillförda bränsleeffekt, avgörs frågan om huruvida verksamheten ska omfattas av tillämpningsområdet i första hand utifrån det tröskelvärde för produktionskapaciteten som nämns i bilaga I. Denna lag tillämpas dock på sådana enheter som förbränner bränsle i anläggningen som har en sammanlagd tillförd bränsleeffekt på mer än 20 megawatt också i det fall att anläggningens produktionskapacitet understiger den produktionskapacitet som anges i bilaga I.

Om frågan huruvida en anläggning ska omfattas av tillämpningsområdet för denna lag bestäms på grundval av en anläggnings förbränningsenheters sammanlagda tillförda bränsleeffekt enligt bilaga I, sammanräknas de tillförda bränsleeffekterna hos samtliga tillhörande tekniska enheter i vilka bränsle förbränns. Förbränningsenheter med en tillförd bränsleeffekt på mindre än 3 megawatt ska inte beaktas i beräkningen av den sammanlagda tillförda bränsleeffekten.

Vid beräkningen av den sammanlagda tillförda bränsleeffekten ska till och med den 31 december 2025 inte beaktas sådana förbränningsenheter som förutom vid start eller avstängning av enheten uteslutande använder biomassa.

8 §

Sjötransporter

Denna lag tillämpas på fartyg med en bruttodräktighet på 5 000 eller mer i fråga om koldioxidutsläpp, och från och med den 1 januari 2026 även utsläpp av metan och dikväveoxid, som uppkommer i fartygens sjötransportverksamhet under sådana resor för att transportera gods eller passagerare i kommersiellt syfte som avgår från en anlöpshamn under en EU-medlemsstats jurisdiktion eller ankommer till en sådan anlöpshamn från en medlemsstat eller från ett tredjeland och som uppkommer då fartygen befinner sig i en anlöpshamn under en medlemsstats jurisdiktion.

Lagen ska dessutom från och med den 1 januari 2027 även tillämpas på offshorefartyg med en bruttodräktighet på 5 000 eller mer i fråga om sådana koldioxidutsläpp och utsläpp av metan och dikväveoxid som uppkommer under resor som avgår från en anlöpshamn under en EU-medlemsstats jurisdiktion eller ankommer till en sådan anlöpshamn från en medlemsstat eller från ett tredjeland samt då fartygen befinner sig i en anlöpshamn under en medlemsstats jurisdiktion.

Kravet på överlämnande av utsläppsrätter ska inom sjötransportverksamheten tillämpas på

1) 50 procent av sådana utsläpp från fartyg som uppkommer under resor som påbörjas i en anlöpshamn under en EU-medlemsstats jurisdiktion och avslutas i en anlöpshamn utanför en medlemsstats jurisdiktion,

Betänkande EkUB 11/2023 rd

2) 50 procent av sådana utsläpp från fartyg som uppkommer under resor som påbörjas i en anlöpshamn utanför en EU-medlemsstats jurisdiktion och avslutas i en anlöpshamn under en medlemsstats jurisdiktion,

3) 100 procent av sådana utsläpp från fartyg som uppkommer under resor som påbörjas och avslutas i en anlöpshamn inom en EU-medlemsstats jurisdiktion, samt

4) 100 procent av sådana utsläpp från fartyg som uppkommer då fartygen befinner sig i en anlöpshamn under en EU-medlemsstats jurisdiktion.

Denna lag tillämpas dock inte på örlogsfartyg, hjälpfartyg, fiskefartyg, fiskberedningsfartyg, primitivt konstruerade träfartyg, fartyg som inte har mekanisk framdrivning, eller fartyg i statens tjänst som inte används kommersiellt.

9 §

Luftfarten

I fråga om handeln med utsläppsrätter för luftfart tillämpas denna lag under perioden 2024–2026 på koldioxidutsläpp från flygningar mellan flygplatser i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och från flygningar från dessa flygplatser till flygplatser i Schweiz och Förenade kungariket. Från och med 2027 tillämpas denna lag på koldioxidutsläpp från flygningar till och från flygplatser belägna i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. I fråga om övervakning, rapportering och verifiering av utsläpp tillämpas lagen från och med 2025 också på icke-koldioxideffekter.

I fråga om handeln med utsläppsrätter för luftfart tillämpas denna lag endast på de luftfartygsoperatörer som har en giltig operativ licens som Transport- och kommunikationsverket eller någon annan behörig finländsk myndighet beviljat enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1008/2008 om gemensamma regler för tillhandahållande av lufttrafik i gemenskapen och på de luftfartygsoperatörer för vilka Europeiska kommissionen i enlighet med artikel 18a i utsläppshandelsdirektivet har angett Finland som administrerande medlemsstat.

10 §

Avgränsningar av tillämpningsområdet för handeln med utsläppsrätter för luftfart

Denna lag tillämpas till och med den 31 december 2030 inte på koldioxidutsläpp från flygningar mellan flygplatser som är belägna i ett av de yttersta randområden som avses i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och flygplatser i samma medlemsstat. Dessutom tillämpas denna lag inte på flygningar som på det sätt som avses i artikel 25a.6 i utsläppshandelsdirektivet avgår till eller från flygplatser i de minst utvecklade länderna och små östater under utveckling enligt Förenta nationernas definition eller på flygningar som avgår från flygplatser i Schweiz eller Förenade kungariket. Denna lag tillämpas inte heller på flygningar eller luftfartyg som avses i bilaga II.

Betänkande EkUB 11/2023 rd

11 §

Tillämpningsområdet för Corsia-systemet

Corsia tillämpas på koldioxidutsläpp från flygningar från Europeiska ekonomiska samarbetsområdet till tredjeländer, flygningar från tredjeländer samt flygningar mellan två tredjeländer på det sätt som avses i artikel 25a punkterna 3, 7 och 8 i utsläppshandelsdirektivet och i kommissionens genomförandeförordningar som antagits med stöd av de punkterna. När det gäller övervakning, rapportering och verifiering av utsläpp ska lagen i enlighet med kommissionens förordning om genomförande av MRV-kraven i Corsia tillämpas på luftfartygsoperatörer och på de flygningar som genomförs av dem, dock så att luftfartygsoperatörerna ska rapportera och verifiera koldioxidutsläppen även från flygningar mellan flygplatser belägna i två olika stater utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

När det gäller kraven på kompensation av koldioxidutsläpp tillämpas denna lag endast på sådana luftfartygsoperatörer som har ett av Finland utfärdat drifttillstånd eller som är registrerade i Finland och som från och med den 1 januari 2021 från användning av luftfartyg med en maximal certifierad startmassa som överstiger 5 700 kg producerar mer än 10 000 ton koldioxidutsläpp årligen från flygningar som omfattas av Corsia, med undantag för flygningar som avgår från och ankommer till samma medlemsstat samt flygningar som avses i bilaga 2.

12 §

Tillämpningsområdet för systemet för handel med utsläppsrätter för byggnads- och vägtransportsektorerna samt ytterligare sektorer

Denna lag tillämpas på rapporteringen av utsläppsuppgifter i fråga om bränslen som år 2024 distribuerats till de sektorer som anges i bilaga III.

Med i 1 mom. avsedda bränslen ska avses energiprodukter enligt artikel 2.1 i rådets direktiv 2003/96/EG om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet, bränslen som förtecknas i tabellerna A och C i bilaga I till det direktivet samt produkter som avses i artikel 2.3 i det direktivet och som är avsedda att användas, bjuds ut till försäljning eller används som motorbränsle, bränsle för uppvärmning eller för elproduktion.

3 kap.

Allmänna skyldigheter

13 §

Allmänna skyldigheter avseende anläggningar

En verksamhetsutövare ska

1) för en anläggning ansöka om utsläppstillstånd samt godkännande av en plan för övervakning av utsläpp eller av en i 22 § avsedd standardiserad och förenklad övervakningsplan,

Betänkande EkUB 11/2023 rd

2) övervaka utsläppen från sin anläggning, årligen utarbeta en utsläppsrapport och se till att rapporten verifieras,

3) överlämna årligen till unionsregistret som avses i 69 § ett antal utsläppsrätter som motsvarar de totala utsläpp som anläggningen gett upphov till under det föregående kalenderåret;

4) anmäla till Energimyndigheten om ändringar i anläggningens verksamhet, ändringar som gäller övervakningen av utsläppen samt byte av verksamhetsutövare.

14 §

Allmänna skyldigheter avseende sjötransporter

Ett rederi ska

1) övervaka och rapportera sina utsläpp under rapporteringsperioden, lämna in aggregerade utsläppsuppgifter på företagsnivå till Transport- och kommunikationsverket i enlighet med kapitel II i MRV-förordningen samt se till att uppgifterna verifieras i enlighet med kapitel III i den förordningen,

2) lämna in en verifierad övervakningsplan till Transport- och kommunikationsverket för godkännande i enlighet med kapitel II i MRV-förordningen,

3) överlämna årligen till unionsregistret som avses i 69 § ett antal utsläppsrätter som motsvarar de totala utsläpp som rederiet gett upphov till under det föregående kalenderåret,

4) anmäla till Transport- och kommunikationsverket om ändringar i verksamheten och ändringar som gäller övervakningen av utsläppen samt byte av ett fartygs rederi i enlighet med kapitel II i MRV-förordningen.

15 §

Allmänna skyldigheter avseende luftfarten

En luftfartygsoperatör ska

1) lämna in en övervakningsplan och betydande ändringar av den till Transport- och kommunikationsverket för godkännande,

2) övervaka luftfartygs utsläpp, årligen utarbeta en utsläppsrapport och se till att rapporten verifieras,

3) överlämna till unionsregistret som avses i 69 § årligen ett antal utsläppsrätter som motsvarar de totala utsläpp från luftfarten som operatören gett upphov till under det föregående kalenderåret,

4) annullera ett antal godkända klimatkrediter som motsvarar kompensationskraven i Corsia-systemet och se till att annulleringen verifieras, och

5) anmäla till Transport- och kommunikationsverket om ändringar i verksamheten och byte av luftfartygsoperatör.

Betänkande EkUB 11/2023 rd

4 kap.

Myndigheter och deras uppgifter

16 §

Arbets- och näringsministeriet

Arbets- och näringsministeriet svarar för den allmänna styrningen, uppföljningen och utvecklingen av denna lag.

17 §

Kommunikationsministeriet

Kommunikationsministeriet svarar för styrningen, uppföljningen och utvecklingen av handeln med utsläppsrätter för sjötransporterna och luftfarten samt av Corsia-systemet.

18 §

Energimyndigheten

Energimyndigheten har till uppgift att

- 1) i fråga om anläggningarna **och deras kontrollörer** övervaka att denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den iakttas, att ~~tillstånds~~ beslut som meddelats med stöd av denna lag iakttas samt sköta övriga uppgifter som enligt denna lag ankommer på myndigheten,
- 2) i fråga om anläggningarna sköta de uppgifter som i kommissionens förordning om gratis tilldelning av utsläppsrätter och i kommissionens rättsakt om justering av gratis tilldelning av utsläppsrätter har anförtrots den behöriga myndigheten och Finland,
- 3) vara i artikel 22 i auktionsförordningen avsedd auktionsförrättare i Finland och personuppgiftsansvarig med avseende på den nationella registerfunktionen inom ramen för unionsregistret,
- 4) vara i artikel 70 i kommissionens verifieringsförordning avsedd nationell kontaktpunkt för informationsutbyte och samordning av samarbete.

19 §

Transport- och kommunikationsverket

Transport- och kommunikationsverket har till uppgift att

- 1) godkänna luftfartygsoperatörernas och rederiernas övervakningsplaner och ändringar av dem,
- 2) för Finlands del godkänna kontrollörer för luftfart och sjötransporter samt fatta andra eventuella beslut som gäller verifiering inom luftfart och sjötransporter,
- 3) tilldela gratis utsläppsrätter för luftfart till de luftfartygsoperatörer som administreras av Finland,

Betänkande EkUB 11/2023 rd

4) i fråga om luftfarten och sjötransporterna **och deras kontrollörer** övervaka att denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den iakttas, att beslut som meddelats med stöd av denna lag iakttas samt sköta övriga uppgifter som enligt denna lag ankommer på myndigheten,

5) i fråga om luftfarten och sjötransporterna vara behörig myndighet enligt artikel 18 i utsläppshandelsdirektivet,

6) i fråga om sjötransporterna vara administrerande myndighet för ett rederi med ansvar för administrationen av ett rederi i enlighet med artikel 3gf i utsläppshandelsdirektivet,

7) vara behörig myndighet inom ramen för Corsia-systemet när det gäller luftfarten, samt

8) beräkna kompensationskraven i Corsia-systemet, underrätta luftfartygsoperatörerna om dem och säkerställa att kompensationskraven tillgodoses i enlighet med denna lag och utsläppshandelsdirektivet.

20 §

Administrerande myndighet för ett rederi

Europeiska kommissionen ska genom genomförandeakter som antas med stöd av artikel 3gf i utsläppshandelsdirektivet fastställa en förteckning över rederier som bedriver sådan sjötransportverksamhet som omfattas av tillämpningsområdet i enlighet med 8 §, med angivande av den administrerande myndigheten för varje rederi. Transport- och kommunikationsverket är administrerande myndighet för i Finland registrerade rederier.

En administrerande myndighet för ett rederi som enligt den förteckning som upprättats enligt artikel 3gf i utsläppshandelsdirektivet är ansvarig för rederiet ska behålla detta ansvar oberoende av senare ändringar av rederiets verksamhet eller registrering, till dess att ändringarna återspeglas i en uppdaterad förteckning.

5 kap.

Plan för övervakning av utsläpp

21 §

Plan för övervakning av utsläpp

En verksamhetsutövare ska utarbeta en plan för övervakning av utsläpp för en anläggning som omfattas av tillämpningsområdet för denna lag och ansöka om godkännande av planen hos Energimyndigheten.

Ett rederi eller en luftfartygsoperatör ska utarbeta en plan för övervakning av utsläpp för en sjötransportverksamhet eller flygverksamhet som omfattas av tillämpningsområdet för denna lag och ansöka om godkännande av planen hos Transport- och kommunikationsverket.

Bestämmelser om utarbetandet av och innehållet i planen för övervakning av utsläpp finns i kommissionens övervakningsförordning, MRV-förordningen och de delegerade akter som antagits med stöd av den samt i kommissionens förordning om genomförande av MRV-kraven i Corsia-systemet.

Betänkande EkUB 11/2023 rd

Närmare bestämmelser om innehållet i planen för övervakning av utsläpp får utfärdas genom förordning av statsrådet.

22 §

Standardiserad och förenklad övervakningsplan för anläggningar

En verksamhetsutövare kan hos Energimyndigheten ansöka om godkännande av en i artikel 13.1 i kommissionens övervakningsförordning avsedd standardiserad och förenklad övervakningsplan för en i artikel 47.2 i den förordningen avsedd anläggning med låga utsläpp, om anläggningen med stöd av artikel 19.3 i den förordningen endast har bränsle- eller materialmängder av kategorin mindre omfattning eller ringa omfattning. Energimyndigheten ska godkänna eller avslå den standardiserade och förenklade planen för övervakning av utsläpp på basis av en förenklad riskbedömning enligt artikel 13.2 i den förordningen.

En godkänd standardiserad och förenklad plan för övervakning av utsläpp ska betraktas som en i 21 § 1 mom. avsedd godkänd plan för övervakning av utsläpp. Vad som i denna lag föreskrivs om planer för övervakning av utsläpp ska tillämpas på standardiserade och förenklade planer för övervakning av utsläpp.

Närmare bestämmelser om utförande av en i 1 mom. avsedd förenklad riskbedömning av en standardiserad och förenklad plan för övervakning av utsläpp samt om de omständigheter som ska granskas i fråga om anläggningens verksamhet och övervakningsmetoderna för utsläpp inom ramen för den förenklade riskbedömningen får utfärdas genom förordning av arbets- och näringsministeriet.

23 §

Ansökan om godkännande av en plan för övervakning av utsläpp

En verksamhetsutövare och en luftfartygsoperatör ska till ansökan om godkännande av en plan för övervakning av utsläpp foga behövliga uppgifter om anläggningen eller luftfartygsoperatören och om anläggningens eller luftfartygsoperatörens verksamhet samt utsläppskällorna.

Ett rederi ska till ansökan om godkännande av en plan för övervakning av utsläpp foga behövliga uppgifter enligt MRV-förordningen och kommissionens delegerade akter som antagits med stöd av den.

Verksamhetsutövaren ska lämna in ansökan om godkännande av en plan för övervakning av utsläpp på en av Energimyndigheten fastställd blankett minst sex månader innan verksamheten enligt planerna ska inledas vid anläggningen.

Rederiet ska lämna in ansökan om godkännande av en plan för övervakning av utsläpp på det sätt som Transport- och kommunikationsverket fastställt senast den 1 april 2024. Om denna lag tillämpas på rederiets fartyg för första gången efter den 1 januari 2024, ska ansökan lämnas in senast inom tre månader från fartygets första anlop i en hamn under en medlemsstats jurisdiktion.

Luftfartygsoperatören ska lämna in ansökan om godkännande av en plan för övervakning av utsläpp på en av Transport- och kommunikationsverket fastställd blankett minst fyra månader innan luftfartsverksamheten enligt planerna ska inledas.

En plan för övervakning av utsläpp kan gälla en enhet bestående av en anläggning på en och samma plats. Av särskilda skäl kan en plan för övervakning av utsläpp gälla en del av en enhet be-

Betänkande EkUB 11/2023 rd

stående av en anläggning på en och samma plats. Om flera verksamhetsutövare har lämnat in en gemensam ansökan om godkännande av en plan för övervakning av utsläpp, svarar de solidariskt för att kraven på övervakning av utsläpp uppfylls.

Verksamhetsutövaren, rederiet och luftfartygsoperatören ska när de ansöker om godkännande av planen för övervakning av utsläpp ange vem som svarar för kontakten med den myndighet som beslutar om godkännande av planen.

24 §

Godkännande av en plan för övervakning av utsläpp

Energimyndigheten ska i fråga om anläggningar fatta beslut om godkännande av varje plan för övervakning av utsläpp och Transport- och kommunikationsverket ska i fråga om luftfarten fatta beslut om godkännande av varje plan för övervakning av utsläpp senast två månader från den dag då ansökan och eventuella kompletteringar av den lämnades in till myndigheten eller verket.

Transport- och kommunikationsverket ska senast den 6 juni 2025 fatta beslut om godkännande av varje plan för övervakning av utsläpp från sjötransporter. Om denna lag tillämpas på ett fartyg för första gången efter den 1 januari 2024, ska Transport- och kommunikationsverket godkänna övervakningsplanen inom fyra månader från det berörda fartygets första anlop i en hamn under en medlemsstats jurisdiktion.

Bestämmelser om godkännande av en plan för övervakning av utsläpp och om villkoren för godkännandet finns i kommissionens övervakningsförordning, kommissionens förordning om genomförande av MRV-kraven i Corsia-systemet, MRV-förordningen och i de delegerade akter som kommissionen antagit med stöd av artikel 6 i MRV-förordningen.

25 §

Ändring av en plan för övervakning av utsläpp

En verksamhetsutövare och en luftfartygsoperatör ska till den myndighet som godkänt planen för övervakning av utsläpp på förhand anmäla alla ändringar som påverkar planen. Anmälan ska göras på en blankett som fastställts av den myndighet som godkänt planen.

Om den ändring som verksamhetsutövaren eller luftfartygsoperatören anmäler är en i kommissionens övervakningsförordning avsedd betydande ändring, ska den myndighet som godkänt planen för övervakning av utsläpp ändra det beslut som gäller planen. Om ändringen inte är en i övervakningsförordningen avsedd betydande ändring, ska den myndighet som godkänt planen utan dröjsmål informera den verksamhetsutövare eller luftfartygsoperatör som anmält ändringen om saken.

Om det i kommissionens övervakningsförordning förutsätts att en plan för övervakning av utsläpp ändras, ska den myndighet som godkänt övervakningsplanen uppmana den verksamhetsutövare eller den luftfartygsoperatör som lämnat in planen att ansöka om ändring av planen.

Verksamhetsutövaren och luftfartygsoperatören ska lämna in ansökan om ändring av planen för övervakning av utsläpp inom den tidsfrist som den myndighet som godkänt planen har satt ut.

Bestämmelser om ändring av ett rederis plan för övervakning av utsläpp finns i MRV-förordningen och i de delegerade akter som kommissionen antagit med stöd av artikel 7 i MRV-förordningen.

Betänkande EkUB 11/2023 rd

6 kap.

Utsläppstillstånd för anläggningar

26 §

Utsläppstillstånd

En anläggning som omfattas av lagens tillämpningsområde ska ha ett av Energimyndigheten beviljat utsläppstillstånd. Ett utsläppstillstånd beviljas tills vidare eller av särskilda skäl för viss tid.

27 §

Ansökan om utsläppstillstånd

Verksamhetsutövaren ska ansöka om utsläppstillstånd för en anläggning hos Energimyndigheten. Till ansökan ska fogas för tillståndsprövningen nödvändiga uppgifter om anläggningen, dess verksamhet och utsläppskällorna samt en plan för övervakning av utsläppen. Dessutom ska en redogörelse för att anläggningens verksamhet får utövas med stöd av bestämmelserna om miljöskydd lämnas in till Energimyndigheten.

Ansökan ska lämnas in på en av Energimyndigheten fastställd blankett minst sex månader innan verksamheten enligt planerna ska inledas vid anläggningen.

Bestämmelser om det närmare innehållet i ansökan får utfärdas genom förordning av arbets- och näringsministeriet.

28 §

Villkor för beviljande av utsläppstillstånd

Villkoren för beviljande av utsläppstillstånd är att anläggningens plan för övervakning av utsläpp och de planerade åtgärderna för rapportering av utsläpp är tillräckliga och adekvata. Ett ytterligare villkor är att anläggningens verksamhetsutövare får utöva verksamheten med stöd av bestämmelserna om miljöskydd.

Ett utsläppstillstånd kan beviljas trots att ett beslut om tillstånd enligt miljöskyddslagen inte har vunnit laga kraft.

29 §

Beslut om beviljande av utsläppstillstånd

Energimyndigheten ska fatta beslut om beviljande av utsläppstillstånd senast två månader från den dag då ansökan och eventuella kompletteringar av den lämnades in.

Ett utsläppstillstånd kan gälla en enhet bestående av en anläggning på en och samma plats. Av särskilda skäl kan ett utsläppstillstånd gälla en del av en enhet bestående av en anläggning på en och samma plats. Om flera verksamhetsutövare har ansökt om ett gemensamt utsläppstillstånd,

Betänkande EkUB 11/2023 rd

ansvarar de solidariskt för att skyldigheterna enligt tillståndet fullgörs. Verksamhetsutövarna ska när de ansöker om tillstånd ange vem som svarar för kontakten med myndigheterna.

Ett beslut om godkännande av ett utsläppstillstånd ska innehålla uppgifter om verksamhetsutövaren, utsläppen, anläggningens verksamhet samt anläggningens produktionskapacitet eller sammanlagda tillförda bränsleeffekt.

30 §

Ändring av ett utsläppstillstånd

Verksamhetsutövaren ska till Energimyndigheten på förhand anmäla varje ändring i en anläggningens verksamhet eller kapacitet som kan förutsätta att utsläppstillståndet ändras. Anmälan ska göras på en av Energimyndigheten fastställd blankett.

Energimyndigheten bedömer hur betydande ändringen är, och om den anmälda ändringen är betydande ska Energimyndigheten ändra beslutet om beviljande av utsläppstillstånd. Om ändringen inte är betydande, ska Energimyndigheten utan dröjsmål informera verksamhetsutövaren om detta.

7 kap.

Övervakning, rapportering och verifiering av utsläpp

31 §

Skyldighet att övervaka, rapportera och låta verifiera utsläpp

Verksamhetsutövare ska i fråga om anläggningar, rederier i fråga om fartyg och luftfartygsoperatör i fråga om luftfartygsverksamhet på ett heltäckande, konsekvent, tillförlitligt och exakt sätt övervaka utsläppen och upprätta en utsläppsrapport över dem för varje kalenderår i enlighet med denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den, kommissionens övervakningsförordning, MRV-förordningen, kommissionens förordning om genomförande av MRV-kraven i Corsia, den godkända planen för övervakning av utsläpp och villkoren i utsläppstillståndet för anläggningen. Verksamhetsutövaren, rederiet och luftfartygsoperatören ska se till att utsläppsrapporten verifieras.

Verksamhetsutövare ska till Energimyndigheten och luftfartygsoperatörer till Transport- och kommunikationsverket lämna in en utsläppsrapport om utsläppen under varje kalenderår och en utifrån utsläppsrapporten utfärdad verifieringsrapport före utgången av mars året efter kalenderåret.

Rederier ska för varje fartyg som rederiet ansvarar för till Transport- och kommunikationsverket lämna in en utsläppsrapport om utsläppen under kalenderåret och en utifrån utsläppsrapporten utfärdad verifieringsrapport samt aggregerade utsläppsuppgifter på företagsnivå. Dokumenten och uppgifterna ska från och med 2025 lämnas in före utgången av mars året efter kalenderåret.

Luftfartygsoperatörer ska från och med ingången av 2025 övervaka luftfartens icke-koldioxiddeffekter och årligen rapportera dem till Transport- och kommunikationsverket i enlighet med

Betänkande EkUB 11/2023 rd

kommissionens genomförandeförordning som antagits med stöd av artikel 14.5 i utsläppshandelsdirektivet.

32 §

Offentliggörande av uppgifter om luftfart

Europeiska kommissionen ska årligen offentliggöra de uppgifter om luftfart som avses i 6 punkten i artikel 14 i direktivet som gäller handel med utsläppsrätter för luftfart, och som har översänts till kommissionen eller medlemsstaten med stöd av kommissionens övervakningsförordning eller förordningen om genomförande av MRV-kraven i Corsia-systemet.

En luftfartygsoperatör kan begära att Transport- och kommunikationsverket inte offentliggöra de i 1 mom. avsedda uppgifterna på luftfartygsoperatörsnivå, om luftfartygsoperatören anser att dess luftfartsverksamhet uppfyller de kriterier som avses i artikel 14.6 i utsläppshandelsdirektivet. I begäran ska det motiveras varför offentliggörandet av uppgifterna kunde orsaka luftfartygsoperatören ekonomisk skada. Transport- och kommunikationsverket kan efter att ha bedömt begäran föreslå att kommissionen offentliggöra de i 1 mom. avsedda uppgifterna eller en del av dem på en mer generell nivå. Kommissionen fattar det slutliga beslutet om offentliggörande av de uppgifter som avses i 1 mom.

33 §

Rapporteringsskyldighet inom systemet för handel med utsläppsrätter inom byggnads- och vägtransportsektorerna samt ytterligare sektorer

Varje reglerad enhet ska i enlighet med kommissionens övervakningsförordningen senast till utgången av april 2025 rapportera till Energimyndigheten uppgifter om utsläpp från i 12 § avsedda bränslen som distribuerats år 2024.

34 §

Påvisande av hållbarhet

Om en verksamhetsutövare i sin utsläppsrapport vid beräkningen av de sammanlagda utsläppen från en anläggning uppger noll som emissionsfaktor för flytande biobränslen eller biomassabränslen som använts vid förbränning i anläggningen, ska de flytande biobränslena och biomassabränslena uppfylla hållbarhetskriterierna i lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen (393/2013) och verksamhetsutövaren ska visa detta på det sätt som anges i den lagen. Med flytande biobränslen och biomassabränslen ska avses flytande biobränslen och biomassabränslen enligt den lagen.

Om ett rederi eller en luftfartygsoperatör i sin utsläppsrapport vid beräkningen av de sammanlagda utsläppen från ett fartyg eller ett luftfartyg uppger noll som emissionsfaktor för biobränslen eller biogaser som förbrukats i fartyget eller luftfartyget, ska dessa bränslen uppfylla hållbarhetskriterierna i lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen och rederiet eller luftfartygsoperatören ska visa detta i enlighet med den lagen.

Betänkande EkUB 11/2023 rd

Om en luftfartygsoperatör i sin utsläppsrapport uppger noll som emissionsfaktor för förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung som framställs med användning av väte från förnybara källor, ska dessa bränslen uppfylla hållbarhetskriterierna i lagen om biodrivmedel, flytande bio-bränslen och biomassabränslen och luftfartygsoperatören ska visa detta i enlighet med den lagen.

35 §

Bedömning av utsläppsmängden i en situation där ett fel förekommit

Energimyndigheten ska i fråga om anläggningar och Transport- och kommunikationsverket ska i fråga om rederier och luftfartygsoperatörer göra en bedömning med en uppskattning av de verkningar som felaktig eller bristfällig övervakning eller verifiering kan ha haft på de totala utsläppsmängderna i det fall att kraven enligt 31 § på att övervaka utsläpp, upprätta och lämna in en utsläppsrapport eller verifiera en utsläppsrapport inte har iakttagits. Bestämmelser om uppskattning av mängden utsläpp finns i kommissionens övervakningsförordning och i författningar som utfärdats med stöd av MRV-förordningen.

36 §

Bemyndigande att utfärda förordning

Närmare bestämmelser om 31 § 1 mom. om utsläppsrapporten och verifieringsrapporten får vid behov utfärdas genom förordning av statsrådet.

8 kap.

Ändring av verksamhetsutövers, rederiers och luftfartygsoperatörers verksamhet

37 §

Byte av verksamhetsutövare

Om en ny verksamhetsutövare träder i stället för en verksamhetsutövare som beviljats utsläppstillstånd, ska den nya verksamhetsutövaren anmäla detta till Energimyndigheten på förhand eller senast utan dröjsmål efter bytet av verksamhetsutövaren. Energimyndigheten ska med anledning av anmälan fatta beslut om överföring av utsläppstillståndet, planen för övervakning av utsläpp och vid behov planen över metoder för övervakning av gratis tilldelning av utsläppsrätter till den nya verksamhetsutövaren. Beslutet ska fattas inom 30 dagar från den dag då anmälan och behövliga utredningar lämnades till Energimyndigheten eller från en senare tidpunkt efter bytet av verksamhetsutövaren som verksamhetsutövarna kommit överens om.

Om endast en del av anläggningens verksamhet som ingår i utsläppstillståndet övergår till en i 1 mom. avsedd ny verksamhetsutövare, ska den följa bestämmelserna om beviljande och ändring av ett utsläppstillstånd samt om godkännande och ändring av en plan för övervakning av utsläpp iakttas. Energimyndigheten ska med anledning av anmälan fatta beslut om beviljande och ändring av ett tillstånd och beslut om godkännande och ändring av en plan för övervakning av ut-

Betänkande EkUB 11/2023 rd

släpp inom 30 dagar från den dag då anmälan och behövliga utredningar och planer lämnades in till myndigheten eller från en senare tidpunkt efter bytet av verksamhetsutövaren som verksamhetsutövarna har kommit överens om.

Den i 1 mom. avsedda nya verksamhetsutövaren svarar i fråga om en anläggning som denne har bestämmande inflytande över för alla verksamhetsutövarens skyldigheter som anges i denna lag samt för uppfyllandet av de av Energimyndigheten fastställda tillståndsvillkoren och kraven på övervakning av utsläpp från den dag då utsläppstillståndet och planen för övervakning av utsläpp har överförts eller utsläppstillståndet har beviljats och planen för övervakning av utsläpp godkänts.

38 §

Byte av rederi eller luftfartygsoperatör

Om ett rederi eller en luftfartygsoperatör byts ska det nya rederiet eller den nya luftfartygsoperatören utan dröjsmål anmäla detta till Transport- och kommunikationsverket. Transport- och kommunikationsverket ska med anledning av anmälan fatta beslut om överföring av planen för övervakning av utsläpp till den nya luftfartygsoperatören.

Det nya rederiet ansvarar i fråga om fartygen under dess ansvar för de i 14 § och i MRV-förordningen föreskrivna skyldigheterna i enlighet med kapitel II i MRV-förordningen.

Den nya luftfartygsoperatören ansvarar i fråga om luftfartygen under dess ansvar för de i 15 § föreskrivna skyldigheterna och för uppfyllandet av kraven på övervakning av utsläpp från den dag då planen för övervakning av utsläpp justerades eller planen för övervakning av utsläpp godkändes.

39 §

Verksamhetsutövares, rederiers eller luftfartygsoperatörers konkurs

Efter det att en verksamhetsutövare, ett rederi eller en luftfartygsoperatör har försatts i konkurs svarar konkursboet för en anläggnings del för skyldigheterna enligt 13 § 2 och 3 punkten, för ett rederis del för skyldigheterna enligt 14 § 1 och 3 punkten och för en luftfartygsoperatörs del för skyldigheterna enligt 15 § 2 och 3 punkten. Konkursboet ska dessutom för en verksamhetsutövares del till Energimyndigheten eller för en luftfartygsoperatörs och ett rederis del till Transport- och kommunikationsverket lämna in en separat rapport om till vilka delar utsläppen under det föregående kalenderåret har uppkommit efter försättandet i konkurs.

Konkursboet är skyldigt att i enlighet med 73 § överlämna ett antal utsläppsrätter som motsvarar de verifierade utsläpp som uppkommit efter det att verksamhetsutövaren, luftfartygsoperatören eller rederiet försattes i konkurs.

Förvaltaren av konkursboet ska inom 30 dagar från konkursens början underrätta Energimyndigheten om att en verksamhetsutövare försatts i konkurs och Transport- och kommunikationsverket om att en luftfartygsoperatör eller ett rederi försatts i konkurs.

Betänkande EkUB 11/2023 rd

40 §

Återkallande av en anläggnings utsläppstillstånd och av beslut om en plan för övervakning av utsläpp

En anläggning anses ha upphört med sin verksamhet i de fall som anges i kommissionens förordning om gratis tilldelning av utsläppsrätter. Verksamhetsutövaren ska genast efter det att verksamheten vid en anläggning har upphört göra en anmälan till Energimyndigheten om att verksamheten har upphört. En anmälan om att två eller fler anläggningar har slagits samman och om att ett miljötillstånd som gäller en anläggnings verksamhet har upphört att gälla med stöd av 88 § i miljöskyddslagen eller ett miljötillstånd har återkallats med stöd av 93 § i miljöskyddslagen ska göras till Energimyndigheten utan dröjsmål, dock senast före utgången av det kalenderår då verksamheten vid anläggningen har upphört eller miljötillståndet har upphört att gälla eller återkallats.

Energimyndigheten ska återkalla ett utsläppstillstånd, om:

- 1) det miljötillstånd som gäller anläggningens verksamhet har upphört att gälla med stöd av 88 § i miljöskyddslagen eller har återkallats med stöd av 93 § i miljöskyddslagen,
- 2) verksamheten vid anläggningen har upphört på det sätt som avses i 1 mom.,
- 3) utsläppstillståndet i fråga vid sammanslagningen av två eller fler anläggningar blir en del av det utsläppstillstånd som förblir i kraft,
- 4) om denna lag inte tillämpas på anläggningen med stöd av 6 § 1 mom. 4 punkten i denna lag.

Energimyndigheten får återkalla ett utsläppstillstånd, om:

- 1) tillståndshavaren väsentligt har brutit mot sina skyldigheter som gäller årligt överlämnande av utsläppsrätter eller övervakning, anmälan och verifiering av utsläpp, och trots uppmaning från Energimyndigheten inte har fullgjort sina skyldigheter,
- 2) tillståndshavaren trots uppmaning från Energimyndigheten inte har anmält att en anläggning utvidgats eller att verksamheten upphört eller minskat eller andra sådana ändringar av verksamheten eller av övervakningen av utsläpp som kan förutsätta att utsläppstillståndet eller planen för övervakning av utsläpp ändras.

Ett ärende som gäller återkallande av utsläppstillstånd kan inledas av verksamhetsutövaren eller Energimyndigheten. Om en anläggnings utsläppstillstånd återkallas, återkallas också godkännandet av anläggningens plan för övervakning av utsläpp.

Energimyndigheten ska återkalla en avfallsförbränningsanläggnings övervakningsplan av utsläpp, om villkoren i 2 mom. uppfylls.

9 kap.

Det totala antalet utsläppsrätter och utfärdande av utsläppsrätter

41 §

Det totala antalet utsläppsrätter

Det totala antalet utsläppsrätter inom Europeiska unionen motsvarar den maximala mängd växthusgasutsläpp som ingår i tillämpningsområdet för utsläppshandeln inom de sektorer för anläggningar, sjöfart och luftfart som omfattas av tillämpningsområdet.

Betänkande EkUB 11/2023 rd

Det totala antal utsläppsrätter som utfärdas ska varje år minska i enlighet med en linjär minskningsfaktor.

Europeiska kommissionen fastställer och offentliggör det totala antalet utsläppsrätter inom utsläppshandeln i enlighet med artikel 9 i utsläppshandelsdirektivet. Det totala antalet utsläppsrätter ska dessutom justeras i enlighet med artikel 9 a i utsläppshandelsdirektivet.

42 §

Utfärdande av utsläppsrätter

Utsläppsrätter utfärdas genom auktion, om de inte:

- 1) tilldelas gratis,
- 2) överförs till reserven för marknadsstabilitet,
- 3) annulleras i enlighet med artikel 3 g b i utsläppshandelsdirektivet, om färre utsläppsrätter överlämnas jämfört med de verifierade utsläppen från sjötransporter för 2024 och 2025,
- 4) annulleras i enlighet med artikel 12.3 -e i utsläppshandelsdirektivet, om färre utsläppsrätter för utsläppen från isklassfartyg överlämnas jämfört med de verifierade utsläppen,
- 5) annulleras av en medlemsstat, om elproduktionskapacitet på medlemsstatens territorium stängs,
- 6) annulleras av en medlemsstat för att fullgöra utsläppsminskningsåtaganden för sektorer utanför utsläppshandeln.

43 §

Finlands andel av det totala antalet utsläppsrätter

Finlands andel av det totala antal utsläppsrätter som ska auktioneras ut bestäms i enlighet med artikel 3 d.1 och artikel 10.2 i utsläppshandelsdirektivet.

Finlands andel av det totala antal utsläppsrätter som ska auktioneras ut minskas, om statsrådet beslutar att annullera utsläppsrätter för att fullgöra utsläppsminskningsåtagandet för en sektor utanför utsläppshandeln eller att annullera utsläppsrätter med anledning av stängning av elproduktionskapacitet.

44 §

Auktionering av utsläppsrätter

Finlands andel av det totala antal utsläppsrätter som ska auktioneras ut auktioneras ut på en auktionsplattform som väljs gemensamt av Europeiska kommissionen och medlemsstaterna i Europeiska unionen. Energimyndigheten auktioneras ut Finlands andel av de utsläppsrätter som ska auktioneras ut. Auktionsplattformen svarar för att ordna auktionerna. Bestämmelser om genomförande av auktioner och om fysiska och juridiska personers rätt att lägga bud finns i auktionsförfordningen.

Energimyndigheten tar emot Finlands auktionsintäkter och redovisar intäkterna till staten.

Betänkande EkUB 11/2023 rd

45 §

Användning av auktionsintäkter

Finlands auktionsintäkter eller motsvarande belopp ska användas för de syften som nämns i bilaga IV.

Användningen av intäkterna eller motsvarande belopp ska årligen rapporteras till Europeiska kommissionen.

10 kap.

Utsläppsrätter som tilldelas verksamhetsutövare gratis under handelsperioden 2021–2030

46 §

Reglerna för gratis tilldelning av utsläppsrätter

Utsläppsrätter tilldelas anläggningars verksamhetsutövare gratis inom ramen för det enligt artikel 10a i utsläppshandelsdirektivet beräknade antalet med iakttagande av tilldelningsreglerna för följande sektorer eller delsektorer:

1) fullt ut till produktion inom de sektorer eller delsektorer som anses löpa avsevärd risk för koldioxidläckage och som avses i kommissionens delegerade beslut om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG vad gäller fastställandet av sektorer och delsektorer som anses löpa avsevärd risk för koldioxidläckage, för perioden 2021–2030;

2) 30 procent till fjärrvärmeproduktion enligt kommissionens förordning om gratis tilldelning av utsläppsrätter,

3) 30 procent åren 2021–2025 till produktion inom andra sektorer eller delsektorer än de som avses i 1 och 2 punkten och från och med 2026 minskas andelen årligen med jämna andelar så att inga utsläppsrätter tilldelas gratis 2030,

4) till elproduktion endast för el som produceras från processgaser i befintliga anläggningar,

5) 30 procent till och med den 31 december 2025 till avskiljningsanläggningar, rörsystem och lagringsanläggningar för koldioxid endast för fjärrvärmeproduktion enligt kommissionens förordning om gratis tilldelning av utsläppsrätter.

För produktionen av produkter enligt bilaga I till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/956 om inrättande av en mekanism för koldioxidjustering vid gränsen ska utöver vad som föreskrivs i 1 mom. utsläppsrätter även tilldelas gratis så att 97,5 procent tilldelas 2026, 95 procent 2027, 90 procent 2028, 77,5 procent 2029 och 51,5 procent 2030.

47 §

Beräkning av det antal utsläppsrätter som tilldelas gratis

Det antal utsläppsrätter som tilldelas anläggningar gratis ska beräknas med hjälp av de riktmärken som Europeiska kommissionen har fastställt och godkänt för tilldelningsperioden i fråga.

Betänkande EkUB 11/2023 rd

Om det sammanlagda antal utsläppsrätter som tilldelas anläggningar gratis når upp till det maximala tillåtna antalet under tilldelningsperioden, ska det antalet som tilldelas anläggningarna justeras med en sektorsövergripande korrigeringsfaktor i enlighet med artikel 10 a punkt 5 i utsläppshandelsdirektivet. Det antal utsläppsrätter som respektive anläggning tilldelas gratis justeras på ett enhetligt sätt med den sektorsövergripande korrigeringsfaktorn, om inte anläggningen är undantagen från justeringen i enlighet med artikel 10 a punkt 5.

Det antal utsläppsrätter som beräknas för produktion av värme eller kyla med kraftvärme minskas till och med den 31 december 2025 med den linjära minskningsfaktorn, med undantag för de år då antalet utsläppsrätter justeras med den sektorsövergripande korrigeringsfaktorn.

Bestämmelser om beräkningen av antalet utsläppsrätter finns i kommissionens förordning om gratis tilldelning av utsläppsrätter och i kommissionens rättsakt om justering av gratis tilldelning av utsläppsrätter.

48 §

Minskning av gratis tilldelning av utsläppsrätter under tilldelningsperioden 2026–2030

Det antal utsläppsrätter som tilldelas en befintlig anläggning minskas med 20 procent, om en verksamhetsutövare som omfattas av skyldigheten enligt 6 § i energieffektivitetslagen (1429/2014) att genomföra till företaget en obligatorisk energibesiktning eller skyldigheten enligt 7 § i den lagen att tillämpa ett certifierat energiledningssystem inte har iakttagit rekommendationerna i rapporten om energibesiktningen eller i energiledningssystemet. Antalet utsläppsrätter minskas dock inte, om verksamhetsutövaren visar att de villkor som anges i artikel 22 a i kommissionens förordning om gratis tilldelning av utsläppsrätter uppfylls.

Det antal utsläppsrätter som tilldelas en befintlig anläggning minskas med 20 procent, om en verksamhetsutövare som omfattas av skyldigheten enligt artikel 10 a punkt 1 femte stycket i utsläppshandelsdirektivet att upprätta en plan för klimatneutralitet som avses i artikel 10 b punkt 4 i utsläppshandelsdirektivet inte lämnar in en plan för klimatneutralitet till Energimyndigheten inom den tidsfrist som anges i kommissionens förordning om gratis tilldelning av utsläppsrätter. Antalet utsläppsrätter minskas också om de övriga villkor som anges i artikel 22 b i kommissionens förordning om gratis tilldelning av utsläppsrätter och i kommissionens genomförandeförordning ~~om planer för klimatneutralitet~~ om tillämpningsföreskrifter till utsläppshandelsdirektivet vad gäller innehållet i och formatet för de klimatneutralitetsplaner som krävs för beviljande av gratis tilldelning av utsläppsrätter inte uppfylls.

Den sammanlagda minskning av antalet utsläppsrätter som görs med stöd av 1 och 2 mom. är högst 20 procent.

Om verksamhetsutövarna visar att de har iakttagit de rekommendationer som avses i 1 mom. efter det att beslutet om gratis tilldelning av utsläppsrätter har meddelats, ska antalet utsläppsrätter inte minskas från och med kalenderåret efter det att rekommendationerna har iakttagits.

Närmare bestämmelser om inlämnande av planen för klimatneutralitet, om förutsättningarna för godkännande och om beslut om godkännande får utfärdas genom förordning av arbets- och näringsministeriet.

Betänkande EkUB 11/2023 rd

49 §

Ansökan om gratis tilldelning av utsläppsrätter

Verksamhetsutövaren ska för en anläggnings del lämna in ansökan om gratis tilldelning av utsläppsrätter och bilagor till Energimyndigheten. Anläggningen ska ha beviljats utsläppstillstånd innan ansökan lämnas in.

En befintlig anläggnings ansökan som gäller tilldelningsperioden 2026–2030 ska lämnas in senast den 30 april 2024. Energimyndigheten kan med stöd av kommissionens förordning om gratis tilldelning av utsläppsrätter fatta beslut om förlängning av tidsfristen längst till och med den 28 juni 2024.

En befintlig anläggning som har beviljats utsläppstillstånd efter den 30 april 2024 och som inleder sin verksamhet senast den 30 juni 2024, ska lämna in ansökan som gäller tilldelningsperioden 2026–2030 senast den 28 juni 2024.

Bestämmelser om tidsfristen för inlämnande av ansökan om gratis tilldelning för nya deltagare finns i kommissionens förordning om gratis tilldelning av utsläppsrätter.

Verksamhetsutövare som har ett gemensamt utsläppstillstånd eller som gemensamt har ansökt om utsläppstillstånd ska lämna in en gemensam ansökan om gratis tilldelning av utsläppsrätter.

Bestämmelser om de handlingar och uppgifter som ska fogas till ansökan och om verifiering av uppgifterna finns i kommissionens förordning om gratis tilldelning av utsläppsrätter och i kommissionens verifieringsförordning. De handlingar och uppgifter som ska fogas till ansökan ska lämnas in på en blankett som fastställts av Energimyndigheten.

Närmare bestämmelser om innehållet i och verifieringen av handlingar och uppgifter samt om tidsfristen för inlämnande av ansökan om gratis tilldelning för nya deltagare och om ansökningsförfarandet får utfärdas genom förordning av arbets- och näringsministeriet.

50 §

Beslut om det preliminära antalet utsläppsrätter

Energimyndigheten fattar beslut om det preliminära antal utsläppsrätter som tilldelas verksamhetsutövaren för en befintlig anläggning gratis. En förutsättning för beslutet är att kommissionen inte har avslagit ansökan om att anläggningen ska föras in i förteckningen över de anläggningar som tilldelas utsläppsrätter gratis.

Energimyndigheten fattar beslutet efter det att kommissionen har godkänt de riktmärken som ska användas vid beräkningen av antalet utsläppsrätter.

51 §

Beslut om tilldelning av utsläppsrätter

Energimyndigheten fattar beslut om det antal utsläppsrätter som tilldelas verksamhetsutövaren för en befintlig anläggning och en ny deltagare gratis.

Energimyndigheten fattar beslut för verksamhetsutövaren för en befintlig anläggning efter det att kommissionen har fattat beslut om den sektorsövergripande korregeringsfaktor som ska tillämpas respektive år under den aktuella tilldelningsperioden.

Betänkande EkUB 11/2023 rd

Energimyndigheten ändrar det antal utsläppsrätter som tilldelas, om ändringar av utsläppshandelsdirektivet eller av kommissionens rättsakter som antas med stöd av det kräver att antalet ändras.

52 §

Övervakningsskyldigheten i anslutning till utsläppsrätter som tilldelas gratis

En verksamhetsutövare som ansöker om eller tar emot gratis tilldelning av utsläppsrätter ska inom anläggningen i fråga på det sätt som anges i kommissionens förordning om gratis tilldelning av utsläppsrätter övervaka de uppgifter som utgör grund för tilldelningen av utsläppsrätter.

Verksamhetsutövaren ska utarbeta en övervakningsmetodplan för övervakningen av anläggningens verksamhet. Bestämmelser om innehållet i övervakningsmetodplanen finns i kommissionens förordning om gratis tilldelning av utsläppsrätter.

Närmare bestämmelser om övervakningen vad gäller de uppgifter som avses i 1 mom. får utfärdas genom förordning av arbets- och näringsministeriet.

53 §

Godkännande av övervakningsmetodplanen

Verksamhetsutövaren ska lämna in övervakningsmetodplanen till Energimyndigheten för godkännande. Övervakningsmetodplanen ska lämnas in på en blankett som fastställts av Energimyndigheten. Energimyndigheten fattar beslut om godkännande av övervakningsmetodplanen. Bestämmelser om tidsfristerna för inlämnande av övervakningsmetodplanen och om förutsättningarna för godkännande finns i kommissionens förordning om gratis tilldelning av utsläppsrätter.

54 §

Ändring av övervakningsmetodplanen

Verksamhetsutövaren ska ändra övervakningsmetodplanen när de villkor som anges i kommissionens förordning om gratis tilldelning av utsläppsrätter uppfylls.

Verksamhetsutövaren ska anmäla ändringar till Energimyndigheten på förhand. Om en ändring är betydande i den mening som avses i kommissionens förordning om gratis tilldelning av utsläppsrätter, ska Energimyndigheten ändra beslutet om övervakningsmetodplanen. Om en ändring inte är betydande i den mening som avses i kommissionens förordning om gratis tilldelning av utsläppsrätter, ska Energimyndigheten utan dröjsmål informera verksamhetsutövaren om detta.

Närmare bestämmelser om i 1 mom. avsedd ändring av övervakningsmetodplanen får utfärdas genom förordning av arbets- och näringsministeriet.

Betänkande EkUB 11/2023 rd

55 §

Rapportering och anmälan om förändringar i verksamheten

Verksamhetsutövaren ska varje år upprätta en rapport om uppgifterna om en anläggnings produktion på det sätt som förutsätts i kommissionens rättsakt om justering av gratis tilldelning av utsläppsrätter och se till att rapporten verifieras.

Rapporten för respektive kalenderår ska lämnas in till Energimyndigheten senast i slutet av mars följande år.

Verksamhetsutövaren ska till Energimyndigheten på förhand anmäla också andra förändringar i en anläggnings verksamhet i enligt kraven avsedda i kommissionens förordning om gratis tilldelning av utsläppsrätter och kommissionens rättsakt om justering av gratis tilldelning av utsläppsrätter.

56 §

Ändring av det antal utsläppsrätter som tilldelas gratis

Energimyndigheten fattar beslut om ändring av antalet utsläppsrätter som tilldelas en anläggnings verksamhetsutövare gratis, om anläggningens eller delanläggningens verksamhetsnivå har förändrats på det sätt som förutsätts i kommissionens förordning om gratis tilldelning av utsläppsrätter och i kommissionens rättsakt om justering av gratis tilldelning av utsläppsrätter eller om det har skett någon annan förändring i anläggningens eller delanläggningens verksamhet som påverkar antalet utsläppsrätter.

57 §

Sammanslagningar och delningar

Verksamhetsutövare ska utan dröjsmål på det sätt som föreskrivs i kommissionens förordning om gratis tilldelning av utsläppsrätter lämna Energimyndigheten uppgifter om de anläggningar som uppstått till följd av sammanslagning eller uppdelning.

Energimyndigheten fattar beslut om det antal utsläppsrätter som tilldelas sammanslagna eller uppdelade anläggningar gratis.

58 §

Avstående från gratis tilldelning av utsläppsrätter

För att avstå helt eller delvis från gratis tilldelning av utsläppsrätter ska verksamhetsutövaren lämna in en ansökan till Energimyndigheten. Bestämmelser om rätten att helt eller delvis avstå från gratis tilldelning av utsläppsrätter finns i kommissionens förordning om gratis tilldelning av utsläppsrätter.

Energimyndigheten fattar beslut om ändring av antalet utsläppsrätter utifrån den ansökan som avses i 1 mom. Verksamhetsutövaren har inte rätt att återkalla ansökan under samma tilldelningsperiod.

Betänkande EkUB 11/2023 rd

59 §

Registrering av gratis tilldelning av utsläppsrätter

Energimyndigheten registrerar varje år senast före utgången av juni antalet utsläppsrätter enligt beslutet om tilldelning av utsläppsrätter på utsläppstillståndshavarens i unionsregistret införda konto för anläggningen.

Om anläggningen har upphört med sin verksamhet, får utsläppsrätter inte registreras på anläggningens konto. Närmare bestämmelser om de villkor som ska uppfyllas för att en anläggning ska anses ha upphört med sin verksamhet och om när utsläppsrätter inte längre ska registreras finns i kommissionens förordning om gratis tilldelning av utsläppsrätter. Energimyndigheten fattar beslut om att utsläppsrätter inte längre ska registreras.

Om en anläggning avbryter sin verksamhet tills vidare kan Energimyndigheten i enlighet med kommissionens förordning om gratis tilldelning av utsläppsrätter upphöra med registreringen av det antal utsläppsrätter som enligt beslutet om tilldelning av utsläppsrätter ska registreras årligen. Energimyndigheten fattar beslut om att registreringen av utsläppsrätter ska upphöra.

60 §

Registrering av ändrat antal utsläppsrätter

Om det antal utsläppsrätter som tilldelas en anläggning gratis minskar till följd av en ändring som avses i 56 § och det inte är möjligt att senast före utgången av juni fatta ett beslut om minskning av antalet utsläppsrätter enligt den paragrafen, ska Energimyndigheten trots 59 § så snart som möjligt efter det att beslutet om minskning av antalet utsläppsrätter har fattats på anläggningens konto registrera de utsläppsrätter som tilldelas anläggningen gratis det året.

Om det antal utsläppsrätter som tilldelas en anläggning gratis ökar till följd av en ändring som avses i 56 § och det inte är möjligt att senaste före utgången av juni fatta ett beslut om ökning av antalet utsläppsrätter enligt den paragrafen, kan Energimyndigheten, om kommissionens rättsakt om justering av gratis tilldelning av utsläppsrätter tillåter det, på anläggningens konto senast före utgången av juni registrera det antal utsläppsrätter som tilldelas gratis enligt det gällande beslutet och så snart som möjligt efter det att beslutet om ökning av antalet utsläppsrätter har fattats registrera skillnaden mellan det antal utsläppsrätter som registrerats på kontot och det ökade antalet utsläppsrätter.

61 §

Registrering av utsläppsrätter när verksamhetsutövaren byts

När en anläggnings verksamhetsutövare byts, ska de utsläppsrätter som tilldelats anläggningen och som ska registreras varje år registreras på den nya verksamhetsutövarens i unionsregistret införda konto för anläggningen från och med det att Energimyndigheten har fattat beslut om överföring av utsläppstillståndet, övervakningsplanen och övervakningsmetodplanen till den nya verksamhetsutövaren.

Betänkande EkUB 11/2023 rd

62 §

Återlämnande och återkrav av utsläppsrätter

En verksamhetsutövare på vars konto i unionsregistret det har registrerats fler utsläppsrätter än vad verksamhetsutövaren enligt kommissionens rättsakt om gratis tilldelning av utsläppsrätter, kommissionens förordning om gratis tilldelning av utsläppsrätter eller kommissionens rättsakt om justering av gratis tilldelning av utsläppsrätter är berättigad till, ska på Energimyndighetens uppmaning utan dröjsmål återlämna ett antal utsläppsrätter som motsvarar det överskjutande antalet utsläppsrätter.

Energimyndigheten ska fatta beslut om återkrav av ett överskjutande antal utsläppsrätter, om verksamhetsutövaren har låtit bli att återlämna utsläppsrätter. Energimyndigheten kan kvitta de utsläppsrätter som ska återkrävas med det antal utsläppsrätter som tilldelas verksamhetsutövaren gratis.

63 §

Tidsfrist för återkrav och preskriptionstid

Energimyndigheten ska fatta beslut om återkrav av gratis tilldelning av utsläppsrätter utan dröjsmål efter det att Energimyndigheten har fått kännedom om att en verksamhetsutövare blivit tilldelad fler utsläppsrätter än vad denne är berättigad till och inte har iakttagit uppmaningen att utan dröjsmål återlämna dem.

Åtgärder för återkrav av utsläppsrätter får inte längre vidtas när tio år har förflutit från det att utsläppsrätterna registrerades.

Närmare bestämmelser om förfarandet för återkrav av utsläppsrätter och om tidsfristerna får utfärdas genom förordning av statsrådet.

11 kap.

Gratis tilldelning av utsläppsrätter till luftfartygsoperatörer

64 §

Reglerna för gratis tilldelning av utsläppsrätter för luftfart

Den kalkylerade andel som de utsläppsrätter som tilldelas luftfartygsoperatörer gratis utgör av det totala antalet utsläppsrätter för luftfart är 85 procent 2024 och 2025, av vilket 25 procent överförs till auktion 2024 och 50 procent 2025. Från och med 2026 tilldelas luftfartygsoperatörer gratis utsläppsrätter endast på basis av den användning av hållbara flygbränslen som avses i 65 §.

Betänkande EkUB 11/2023 rd

65 §

Gratis tilldelning av utsläppsrätter för användning av hållbara flygbränslen

En luftfartygsoperatör kan i enlighet med artikel 3c.6 i utsläppshandelsdirektivet fram till utgången av 2030 varje år ansöka om gratis tilldelning av utsläppsrätter för luftfart på basis av användningen av hållbara flygbränslen under det föregående året. De utsläppsrätter som tilldelats gratis dras av från det antal utsläppsrätter som auktioneras ut.

Europeiska kommissionen offentliggör varje år det föregående årets uppgifter om prisskillnaden mellan fossila flygbränslen och hållbara flygbränslen samt antar rättsakter om beräkningen av prisskillnaderna mellan bränslen och om fördelningen av utsläppsrätter.

66 §

Ansökan om gratis tilldelning av utsläppsrätter för luftfart

Ansökan om i 64 § avsedda utsläppsrätter som tilldelas gratis görs genom att en rapport om en luftfartygsoperatörs utsläpp under det föregående året från de flygningar som omfattas av tillämpningsområdet för denna lag lämnas in till Transport- och kommunikationsverket senast den 31 mars 2024.

Ansökan om i 65 § avsedda utsläppsrätter som tilldelas gratis görs genom att en utsläppsrapport som avses i 1 mom. lämnas in till Transport- och kommunikationsverket senast den 31 mars respektive år. I ansökan ska även beaktas de närmare bestämmelser om användningen av hållbara flygbränslen som finns i artikel 3c.6 i utsläppshandelsdirektivet och som utfärdats med stöd av den artikeln.

67 §

Beslut om tilldelning av utsläppsrätter för luftfart som tilldelas gratis

Beslut om det antal utsläppsrätter för luftfart som tilldelas luftfartygsoperatörer gratis fattas av Transport- och kommunikationsverket utan dröjsmål efter det att verket har fått uppgifter om det av Europeiska kommissionen för varje år fastställda antalet utsläppsrätter som ska auktioneras ut och tilldelas gratis.

Beslut om antalet utsläppsrätter för luftfart som tilldelas gratis enligt 65 § 1 mom. fattas av Transport- och kommunikationsverket utan dröjsmål efter det att verket har fått de uppgifter om prisskillnaden mellan fossila flygbränslen och hållbara flygbränslen året innan som publicerats av Europeiska kommissionen samt de övriga uppgifter enligt 65 § 2 mom. som behövs för beslutsfattandet.

68 §

Registrering av gratis tilldelning av utsläppsrätter för luftfart

Energimyndigheten ska senast den 30 juni respektive år på en luftfartygsoperatörs depåkonto registrera det antal utsläppsrätter för luftfart som tilldelats gratis med stöd av 64 §.

Betänkande EkUB 11/2023 rd

Energimyndigheten ska utan dröjsmål registrera det antal utsläppsrätter som tilldelats gratis med stöd av 65 § på luftfartygsoperatörens depåkonto efter att ha fått kännedom om Transport- och kommunikationsverkets i 67 § 2 mom. avsedda beslut.

Om det drifttillstånd eller den operativa licens som beviljats en luftfartygsoperatörs organisation har upphört att gälla, om en luftfartygsoperatör enligt 100 § genom beslut av Europeiska kommissionen har ålagts verksamhetsförbud eller om en luftfartygsoperatör lägger ner luftfartsverksamhet som omfattas av tillämpningsområde för denna lag, får Energimyndigheten inte längre registrera utsläppsrätter på luftfartygsoperatörens depåkonto. Transport- och kommunikationsverket ska utan dröjsmål underrätta Energimyndigheten om ett sådant hinder för registrering av utsläppsrätter som avses i detta moment.

När luftfartygsoperatören byts ska den nya operatören utan dröjsmål anmäla bytet till Transport- och kommunikationsverket och även till Energimyndigheten, som registrerar de årliga utsläppsrätterna på den nya luftfartygsoperatörens depåkonto i registret.

12 kap.

Unionsregistret

69 §

Förande av unionsregistret

I unionsregistret bokförs innehav, överlåtelse och annullering av utsläppsrätter noggrant. Energimyndigheten är nationell administratör för unionsregistret enligt kommissionens registerförordning och svarar för den årliga registreringen av de utsläppsrätter som tilldelas gratis. Energimyndigheten kan anlita utomstående för uppgifter som anknyter till administreringen av de nationella registerfunktionerna.

Unionsregistret är också nationellt register för bokföring av utsläppsenheter enligt Kyotoprotokollet, om inte något annat föreskrivs i kommissionens registerförordning. Energimyndigheten är administratör för registret enligt Kyotoprotokollet.

Bestämmelser om upprättande och förande av unionsregistret, central förvaltarens och de nationella administratörernas uppgifter och registerfunktionerna **finns i** kommissionens registerförordning. På brottsbekämpning och på förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism inom ramen för unionsregistret tillämpas kommissionens registerförordning och de **i den angivna bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG.**

70 §

Unionsregistrets koppling till kommissionens registersystem

De nationella funktionerna i unionsregistret är kopplade till kommissionens registersystem som genomför automatiska kontroller av alla transaktioner i systemet för att säkerställa att den år-

Betänkande EkUB 11/2023 rd

liga registreringen av de utsläppsrätter som tilldelas gratis och överlåtelsen och annulleringen av utsläppsrätter sker i överensstämmelse med bestämmelserna.

Registersystemet som kommissionen upprätthåller består av elektroniska databaser som innehåller gemensamma uppgifter med hjälp av vilka årsregistreringen av de utsläppsrätter som tilldelas gratis och innehavet, överlåtelsen och annulleringen av dem följs. Dessutom säkerställs det genom databasens gemensamma uppgifter att överlåtelserna inte strider mot skyldigheterna enligt Kyotoprotokollet.

71 §

Krav som gäller unionsregistret och bokföringen av utsläppsrätter

Bestämmelser om den årliga registreringen av de utsläppsrätter som tilldelas gratis och om registreringen av innehav, överlåtelse och annullering av utsläppsrätter och projektenheter i unionsregistret, om allmänhetens rätt att bekanta sig med de uppgifter som ingår i registret och om uppgiftssekretessen finns i kommissionens registerförordning.

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för öppnande av konton enligt kommissionens registerförordning får utfärdas genom förordning av statsrådet.

13 kap.

Innehav av och skyldighet att överlämna utsläppsrätter

72 §

Innehav och överlåtelse av utsläppsrätter

En fysisk eller juridisk person kan inneha utsläppsrätter. I unionsregistret bokförs på separata konton utsläppsrätterna för varje sådan person till vars konto utsläppsrätter tilldelas gratis eller till eller från vilken utsläppsrätter överläts.

Utsläppsrätter kan överlåtas mellan personer inom Europeiska unionen. Utsläppsrätter kan överlåtas mellan personer inom Europeiska unionen och personer i tredjeländer, om utsläppsrätterna enligt tredjeländernas utsläppshandelssystem har erkänts vara förenliga med det förfarande som avses i artikel 25 i utsläppshandelsdirektivet.

73 §

Skyldighet att överlämna utsläppsrätter

Verksamhetsutövare, rederier och luftfartygsoperatörer ska varje år före utgången av september till det unionsregister som avses i 69 § överlämna ett antal utsläppsrätter som motsvarar de utsläpp som varje verksamhetsutövars anläggning eller varje rederi eller luftfartygsoperatör har gett upphov till under det föregående kalenderåret och som har verifierats i enlighet med 10 kap..

De utsläppsrätter som nämns i 1 mom. ska i fråga om rederiers fartyg överlämnas enligt följande:

Betänkande EkUB 11/2023 rd

1) 40 procent av de verifierade utsläpp som rapporterats för 2024 och som omfattas av kravet på överlämnande i 1 mom.,

2) 70 procent av de verifierade utsläpp som rapporterats för 2025 och som omfattas av kravet på överlämnande i 1 mom.,

3) 100 procent av de verifierade utsläpp som rapporterats för 2026 och varje år därefter och som omfattas av kravet på överlämnande i 1 mom.

De utsläppsrätter som överlämnas får inte vara sådana att överlämnandet av dem är förbjudet med stöd av kommissionens registerförordning för att verksamhetsutövarnas, luftfartygsoperatörernas och rederiernas skyldigheter i den medlemsstat som utfärdat utsläppsrätterna håller på att förfalla i enlighet med artikel 12.3a i utsläppshandelsdirektivet. Bestämmelserna i 5 § i lagen om beräkning av laga tid (150/1930) tillämpas inte på tidsfristen.

De utsläppsrätter som en anläggnings verksamhetsutövare överlämnat får i fråga om utsläpp som orsakats under handelsperioden 2013–2020 inte vara sådana utsläppsrätter som utfärdats för handeln med utsläppsrätter för luftfart.

Verksamhetsutövare, rederier och luftfartygsoperatörer kan fullgöra sina skyldigheter enligt 1 mom. genom att överlämna utsläppsrätter som den behöriga myndigheten i Finland eller i någon annan stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet har utfärdat eller auktionerat ut eller utsläppsrätter som har utfärdats i ett tredjeland, om tredjelandets utsläppsrätter har erkänts i enlighet med artikel 25 i utsläppshandelsdirektivet.

74 §

Undantag från skyldigheten att överlämna utsläppsrätter

Skyldigheten att överlämna utsläppsrätter enligt 73 § 1 mom. gäller inte för utsläpp som verifierats som avskilda och transporterade för permanent lagring till en anläggning och som har giltigt tillstånd i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/31/EG om geologisk lagring av koldioxid och ändring av rådets direktiv 85/337/EEG, Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG, 2001/80/EG, 2004/35/EG, 2006/12/EG och 2008/1/EG samt förordning (EG) nr 1013/2006.

Skyldigheten att överlämna utsläppsrätter enligt 73 § 1 mom. gäller inte heller för sådana utsläpp som anses ha avskilts och använts på ett sådant sätt att de är permanent kemiskt bundna i en produkt så att de inte kommer ut i atmosfären vid normal användning, inklusive vid normal verksamhet som äger rum efter det att produkten är uttjänt. Närmare bestämmelser om permanent kemisk bindning i en produkt finns i den delegerad akt som kommissionen antar med stöd av artikel 12 i utsläppshandelsdirektivet.

75 §

Undantag från rederiers skyldighet att överlämna utsläppsrätter

Skyldigheten att överlämna utsläppsrätter enligt 73 § 1 mom. gäller inte för rederier med avseende på utsläpp som uppkommer till och med utgången av år 2030 till följd av

1) resor som utförs av andra passagerarfartyg än kryssningsfartyg mellan en hamn som omfattas av Finlands jurisdiktion och en hamn på en ö som omfattas av Finlands jurisdiktion och har färre än 200 000 invånare, samt verksamhet inom en hamn i samband med sådana resor, eller med

Betänkande EkUB 11/2023 rd

stöd av artikel 12.3-d andra stycke i utsläppshandelsdirektivet resor mellan en i den av kommissionen offentliggjorda förteckningen införd hamn på en ö som omfattas av en annan medlemsstats jurisdiktion och har färre än 200 000 invånare och en hamn i samma medlemsstat samt verksamhet inom en hamn i samband med sådana resor,

2) resor som avses i en med stöd av artikel 12.3-c i utsläppshandelsdirektivet antagen genomförandeakt och som utförs med passagerarfartyg inom ramen för ett gränsöverskridande avtal om allmän trafik eller en gränsöverskridande allmän trafikplikt samt verksamhet inom en hamn i samband med sådana resor,

3) resor mellan en hamn i ett i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt avsett yttersta randområde i en medlemsstat och en annan hamn i samma medlemsstat, inbegripet resor i samma yttersta randområde och i ett annat yttersta randområde i samma medlemsstat, samt verksamhet inom en hamn i samband med sådana resor.

Med avvikelse från skyldigheten enligt 73 § att överlämna utsläppsätter får rederier dessutom överlämna 5 procent färre utsläppsätter än deras verifierade utsläpp som uppkommer till och med utgången av år 2030 från ett fartyg som har isklass I A eller I A Super i Transport- och kommunikationsverkets isklassregister som upprätthålls med stöd av 7 § 1 mom. i lagen om fartygs isklasser och isbrytarassistans (1121/2005) eller en isklass som motsvarar isklass I A eller I A Super i enlighet med Transport- och kommunikationsverkets motsvarighetsförteckning som upprätthålls med stöd av 4 § 2 mom. i den lagen.

76 §

Överföring av kostnader från ett rederi till en annan aktör

Om en annan aktör än ett rederi i enlighet med ett avtalsarrangemang ansvarar för inköpen av bränsle eller fattar beslut om last som fartyget transporterar eller om fartygets rutt eller hastighet, har rederiet rätt att få ersättning av den aktören för de kostnader som orsakas av överlämnandet av utsläppsätter. Med driften av fartyget avses i denna paragraf.

77 §

Utsläppsätternas giltighet

Utsläppsätter som utfärdats den 1 januari 2013 eller därefter är giltiga tills vidare. Från och med den 1 januari 2021 ska till utsläppsätterna fogas en anteckning om under vilken tioårsperiod från och med den 1 januari 2021 de har utfärdats. Utsläppsätterna är giltiga för de utsläpp som uppkommer från och med den aktuella tioårsperiodens första år.

78 §

Annullering av utsläppsätter

Överlämnade utsläppsätter annulleras efter överlämnandet. Bestämmelser om annullering av utsläppsätter finns i kommissionens registerförordning.

Betänkande EkUB 11/2023 rd

En fysisk eller juridisk person på vars konto i registret utsläppsrätterna finns kan annullera utsläppsrätter själv eller skriftligen be Energimyndigheten annullera dem för sin räkning. Energimyndigheten ska utan dröjsmål annullera utsläppsrätterna.

14 kap.

Verifiering

79 §

Kontrollör

En kontrollör ska vara funktionellt och ekonomiskt oberoende och utföra sina uppgifter på ett korrekt, objektivt och professionellt vis.

Kontrollören ska ha kunskap om bestämmelserna, metoderna, normerna och riktlinjerna i fråga om övervakning och verifiering av utsläppshandeln samt de krav enligt lagstiftning, regler och administrativa förfaranden som är relevanta för de verksamheter som verifieras. Kontrollören ska känna till utsläppskällorna för anläggningar, fartyg och luftfartyg och i synnerhet metoderna för sammanställning av information om insamling, mätning, beräkning och rapportering av uppgifter.

Bestämmelser om de krav som ställs på kontrollörer inom utsläppshandeln finns dessutom i kommissionens verifieringsförordning och i MRV-förordningen.

80 §

Ansökan om godkännande av kontrollör

Godkännande av en kontrollör för handeln med utsläppsrätter för anläggningar ska sökas hos Energimyndigheten. Ansökan ska lämnas in på en blankett som har godkänts av Energimyndigheten. I ansökan ska anges inom vilket ackrediteringsområde enligt bilaga I till kommissionens verifieringsförordning godkännande söks samt de övriga uppgifter som Energimyndigheten förutsätter.

Godkännande av en kontrollör för handeln med utsläppsrätter för luft- och sjöfart ska sökas hos Transport- och kommunikationsverket. Ansökan ska lämnas in på en blankett som har godkänts av Transport- och kommunikationsverket. I ansökan ska anges de uppgifter som Transport- och kommunikationsverket förutsätter.

Till ansökan om godkännande av en kontrollör ska fogas ett ackrediteringsbeslut från Säkerhets- och kemikalieverkets ackrediteringsenhet med bilagor eller om det är fråga om en kontrollör som ackrediterats eller certifierats i någon annan stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, ska till ansökan fogas ett ackrediteringsbeslut eller certifieringsintyg från ackrediteringsenheten i staten i fråga. I ackrediteringsbeslutet eller certifieringsintyget ska det framgå att sökanden uppfyller förutsättningarna enligt 79 §. Av ackrediteringsbeslutet eller certifieringsintyget ska dessutom framgå vilka ackrediteringsområden som kontrollören har konstaterats vara behörig på.

Betänkande EkUB 11/2023 rd

81 §

Godkännande av kontrollör

Energimyndigheten godkänner i fråga om anläggningar och Transport- och kommunikationsverket i fråga om rederier och luftfartygsoperatörer en finsk sammanslutning eller stiftelse eller en del av en sådan som kontrollör, om det har visats att kraven enligt 79 § uppfylls i enlighet med lagen om konstaterande av tillförlitligheten hos tjänster för bedömning av överensstämmelse med kraven (920/2005).

En kontrollör som är ackrediterad i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet jämföras med en kontrollör som avses i 1 mom., om kontrollören är en sammanslutning eller stiftelse eller en del av en sådan och uppfyller förutsättningarna enligt 79 § och om förfarandet vid ackrediteringen motsvarar förfarandet enligt lagen om konstaterande av tillförlitligheten hos tjänster för bedömning av överensstämmelse med kraven.

Av beslutet om godkännande av en kontrollör av handeln med utsläppsrätter för anläggningar och luftfart ska framgå de ackrediteringsområden inom vilka sökanden kan vara kontrollör.

Beslutet om godkännande av kontrollören är i kraft tills vidare. Energimyndigheten och Transport- och kommunikationsverket ska föra en offentlig förteckning i Finland över de kontrollörer som de har godkänt.

82 §

Ändring av kontrollörens verksamhet

En kontrollör ska till den myndighet som fattar beslut om godkännande av kontrollören anmäla alla sådana ändringar i sin verksamhet som kan inverka på villkoren för godkännandet.

Den myndighet som har fattat beslut om godkännande av en kontrollör kan ändra beslutet om godkännande av kontrollören ~~i fråga om ackrediteringsområdet~~. På ändring av ackrediteringsområdet tillämpas vad som i 81 § föreskrivs om godkännande av en kontrollör.

83 §

Kontrollör som ska användas

En verksamhetsutövare, en luftfartygsoperatör och ett rederi ska vid verifieringen av utsläppsrapporter och verksamhetsutövaren dessutom vid verifieringen av referensdatarapporter, datarapporter för nya deltagare och rapporter om årlig verksamhetsnivå, samt luftfartygsoperatören även vid verifieringen av annulleringen av Corsia-klimatkrediter, använda en kontrollör som har godkänts med stöd av denna lag.

84 §

Kontrollörens uppgifter

~~En kontrollör ska utföra sina~~ Bestämmelser om kontrollörens uppgifter enligt vad som föreskrivs finns i kommissionens verifieringsförordning, kommissionens övervakningsförordning,

Betänkande EkUB 11/2023 rd

kommissionens förordning om gratis tilldelning av utsläppsrätter, kommissionens rättsakt om justering av gratis tilldelning av utsläppsrätter, MRV-förordningen, denna lag och bestämmelser som utfärdats med stöd av denna lag.

På dem som är anställda hos en kontrollör tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de utför uppgifter som avses i 1 mom.

Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

85 §

Platsbesök

Verksamhetsutövaren, luftfartygsoperatören och rederiet ska ge kontrollören tillträde till alla lokaler och utrymmen i verksamhetsutövarens, luftfartygsoperatörens eller rederiets besittning som inte är avsedda för boende av permanent natur och som är föremål för verifieringen samt lämna kontrollören alla uppgifter som behövs för verifieringen.

Bestämmelser om en kontrollörs platsbesök under verifieringsprocessen finns i artikel 21 i kommissionens verifieringsförordning.

I kommissionens verifieringsförordning föreskrivs det om verifiering av utsläpp och årliga verksamhetsnivåer utan besök på plats. Energimyndigheten bedömer på ansökan förutsättningarna för verifiering utan besök på plats. Ansökan ska lämnas in på en av Energimyndigheten fastställd blankett före utgången av oktober året före verifieringen.

Bestämmelser om förutsättningarna för virtuella besök på plats och om den behöriga myndighetens tillstånd finns i kommissionens verifieringsförordning.

86 §

Verifieringsrapport

Kontrollören ~~har till uppgift att~~ ska upprätta en verifieringsrapport om verifieringen av en anläggnings och en luftfartygsoperatörs utsläppsrapport, referensdatarapport, datarapport för ny deltagare och rapport om årlig verksamhetsnivå.

Kontrollören ~~har till uppgift att~~ ska i enlighet med artikel 13 i MRV-förordningen och de delegerade akter som antagits med stöd av den upprätta ett rederis verifieringsrapport om verifieringen av utsläppsrapporten och de aggregerade utsläppsuppgifterna på företagsnivå.

Av verifieringsrapporten för en anläggning och en luftfartygsoperatör ska framgå de omständigheter som är väsentliga med tanke på verifieringen i enlighet med de föreskrivna förutsättningarna i kommissionens verifieringsförordning, och rapporten ska lämnas in på en blankett som i fråga om anläggningar har godkänts av Energimyndigheten och i fråga om luftfartyg av Transport- och kommunikationsverket.

Av verifieringsrapporten för och utlåtandet om ett rederi ska framgå de omständigheter som är väsentliga med tanke på verifieringen i enlighet med de föreskrivna förutsättningarna i MRV-förordningen och rapporten ska lämnas in på en blankett som har godkänts av Transport- och kommunikationsverket.

Kontrollören ska bevara de uppgifter som avses i artikel 42 i kommissionens verifieringsförordning, verifieringsrapporten och den interna verifieringsdokumentationen i tio år från tidpunkten för utfärdandet av verifieringsrapporten.

Betänkande EkUB 11/2023 rd

87 §

Anmärkning, varning och återkallande av beslut om godkännande av kontrollör

Den myndighet som har godkänt en kontrollör kan ge kontrollören en anmärkning eller varning, om kontrollören inte uppfyller de förutsättningar som ställts upp för godkännande av en kontrollör eller handlar väsentligt i strid med denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den, kommissionens verifieringsförordning, MRV-förordningen eller villkoren i beslutet om godkännande.

Den myndighet som har godkänt kontrollören kan återkalla godkännandet, om det i kontrollörens verksamhet framkommit väsentliga och allvarliga brister eller försummelser och den anmärkning eller varning som getts kontrollören inte har lett till att bristerna eller försummelserna i verksamheten korrigerats inom den av myndigheten utsatta tidsfristen. Myndigheten kan fastställa en tidsfrist för att korrigera brister eller försummelser i kontrollörens verksamhet.

15 kap.

Skyldighet att kompensera koldioxidutsläpp i Corsia-systemet

88 §

Beräkning av kompensationskraven avseende utsläpp av koldioxid

Transport- och kommunikationsverket ska varje år i Corsia-systemet beräkna luftfartygsoperatörernas kompensationskrav avseende det föregående årets utsläpp av koldioxid i fråga om flygningar enligt kommissionens förordning som antagits med stöd av artikel 25a.3 i utsläppshandelsdirektivet och informera varje luftfartygsoperatör om beräkningen senast den 30 november. Transport- och kommunikationsverket ska också beräkna kompensationskraven för Corsia-systemets treårsperiod och informera varje luftfartygsoperatör om beräkningen senast den 30 november året efter utgången av treårsperioden.

Vid beräkningen av kompensationskraven ska Transport- och kommunikationsverket iaktta de bestämmelser om beräkningen av kraven som finns i de rättsakter som antagits med stöd av artikel 25a.7 och 25a.8 i utsläppshandelsdirektivet.

89 §

Luftfartygsoperatörernas kompensationskrav avseende utsläpp av koldioxid

En luftfartygsoperatör som omfattas av tillämpningsområdet för Corsia-systemet ska annullera ett antal Corsia-klimatkrediter som motsvarar kompensationskraven i 88 §. Annulleringen ska göras senast den 31 januari det andra året efter utgången av Corsia-systemets treårsperiod.

De Corsia-klimatkrediter som används för kompensationskraven ska uppfylla kraven i artikel 11a i utsläppshandelsdirektivet och i de rättsakter som antagits med stöd av den artikeln.

Luftfartygsoperatören ska se till att annulleringen verifieras med hjälp av en godkänd kontrollör som avses i 83 § och lämna in en av kontrollören fastställd rapport om annulleringen till Trans-

Betänkande EkUB 11/2023 rd

port- och kommunikationsverket inom tre månader från utgången av den tidsfrist som avses i 1 mom. Transport- och kommunikationsverket godkänner rapporten, om den uppfyller kraven i denna paragraf.

16 kap.

Tillsyn och påföljder

90 §

Rätt att få information och ~~rätt att~~ utföra inspektioner

Energimyndigheten och Transport- och kommunikationsverket har trots sekretessbestämmelserna rätt att få nödvändiga uppgifter ur datasystemet för miljövärdsinformation för tillsynen och för verkställigheten av denna lag av verksamhetsutövare, rederier, luftfartygsoperatörer och kontrollörer.

Arbets- och näringsministeriet har trots sekretessbestämmelserna rätt att av Energimyndigheten få de uppgifter som är nödvändiga för verkställigheten av denna lag och för uppföljningen av verkställigheten.

Kommunikationsministeriet har trots sekretessbestämmelserna rätt att av Transport- och kommunikationsverket få de uppgifter som är nödvändiga för verkställigheten av denna lag och för uppföljningen av verkställigheten.

Energimyndigheten har trots sekretessbestämmelserna rätt att av de kontoinnehavare och de kontoombud som avses i kommissionens registerförordning utan ogrundat dröjsmål få de uppgifter och utredningar som myndigheten begär och som behövs för skötseln av uppgifterna enligt 7 kap. 1 § 4 mom. i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017).

Energimyndigheten och Transport- och kommunikationsverket har för tillsynen över efterlevnaden av denna lag och av de bestämmelser som utfärdats med stöd av den rätt att utföra inspektioner i lokaler och utrymmen som verksamhetsutövaren, rederiet eller luftfartygsoperatören besitter och som inte är avsedda för boende av permanent natur. Verksamhetsutövaren, rederiet och luftfartygsoperatören ska på begäran för den myndighet som utför inspektionen visa upp handlingar och datasystemsregistreringar och ordna tillträde till anordningar och utrustning som kan ha betydelse vid tillsynen över att denna lag eller de bestämmelser som utfärdats med stöd av den följs. Den tjänsteman som utför inspektionen har rätt att avgiftsfritt ta kopior av de handlingar som ska granskas och utskrifter av de registreringar som finns i datasystem.

~~Kontrollörerna är trots sekretessbestämmelserna skyldiga att lämna varandra de uppgifter som behövs för samarbetet mellan dem och lämna Energimyndigheten och Transport- och kommunikationsverket de uppgifter som behövs för tillsynen av lagen.~~

Betänkande EkUB 11/2023 rd

91 §

Rätt att lämna ut information till myndigheter

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) har Energimyndigheten och Transport- och kommunikationsverket trots sekretessbestämmelserna rätt att lämna ut till

- 1) Finansinspektionen för skötseln av de uppgifter som avses i auktionsförordningen och för tillsynen över derivatmarknaden för utsläppsrätter nödvändig information,
- 2) Centralkriminalpolisen och centralen för utredning av penningtvätt för skötseln av deras uppgifter nödvändig information,
- 3) Statistikcentralen och Finlands miljöcentral för skötseln av deras uppgifter nödvändig information,
- 4) skattemyndigheterna för skötseln av deras uppgifter nödvändig information.

92 §

Avgift för överskriden utsläppsrätt

Energimyndigheten ska ålägga en verksamhetsutövare att till staten betala en avgift för överskriden utsläppsrätt, om verksamhetsutövaren inte före utgången av september överlämnar ett antal utsläppsrätter som motsvarar verksamhetsutövarens utsläpp under det föregående kalenderåret.

Transport- och kommunikationsverket ska ålägga en luftfartygsoperatör eller ett rederi att till staten betala en avgift för överskriden utsläppsrätt, om luftfartygsoperatören eller rederiet inte före utgången av september överlämnar ett antal utsläppsrätter som motsvarar luftfartygsoperatörens eller rederiets utsläpp under det föregående kalenderåret.

Överskridningsavgiften är 100 euro per ton koldioxidekvivalenter för vilket utsläppsrätter inte har överlämnats. Från och med 1 januari 2013 höjs avgiften för en överskriden utsläppsrätt i enlighet med förändringarna i det europeiska konsumentprisindexet.

93 §

Verkställande av överskridningsavgiften

Överskridningsavgiften är direkt utsökbar. Bestämmelser om indrivning av avgiften finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007). Verkställandet av överskridningsavgiften sköts av Rättsregistercentralen.

94 §

Övriga påföljder som gäller försummelse att överlämna utsläppsrätter

Verksamhetsutövare, rederier och luftfartygsoperatörer ska överlämna ett antal utsläppsrätter som motsvarar de i 92 § 1 och 2 mom. avsedda utsläpp som överskrider de överlämnade utsläppsrätterna. Överlämnandet ska göras senast i samband med att utsläppsrätterna för följande år över-

Betänkande EkUB 11/2023 rd

lämnas. I fråga om överlämnande och annullering av utsläppsrätter följs bestämmelserna i 73 och 78 §.

Energimyndigheten offentliggör årligen uppgifter om de verksamhetsutövare som inte har överlämnat utsläppsrätter i enlighet med 73 § 1 mom.

Transport- och kommunikationsverket offentliggör årligen uppgifter om de rederier och luftfartygsoperatörer som inte har överlämnat utsläppsrätter i enlighet med 73 och 75 §.

Energimyndigheten kvittar de utsläppsrätter som finns på kontot för en verksamhetsutövare, ett rederi eller en luftfartygsoperatör som försatts i konkurs, om verksamhetsutövaren, rederiet, luftfartygsoperatören eller konkursboet inte före utgången av september överlämnar ett antal utsläppsrätter som motsvarar utsläppen under det föregående kalenderåret eller kalenderåren före det, till den del det finns utsläppsrätter för kalenderåren i fråga som inte överlämnats. Från depåkontot kvittas i första hand ett antal utsläppsrätter som motsvarar de utsläpp som uppkommit efter konkursens början.

Energimyndigheten kan låta bli att kvitta de utsläppsrätter som under kalenderåret i fråga har registrerats på en verksamhetsutövares, ett rederis eller en luftfartygsoperatörs konto, om konkursboet fortsätter att bedriva verksamhetsutövarens, rederiets eller luftfartygsoperatörens verksamhet.

95 §

Förbud mot att överlåta utsläppsrätter

Energimyndigheten ska förbjuda en verksamhetsutövare och Transport- och kommunikationsverket ett rederi eller en luftfartygsoperatör att överlåta utsläppsrätter, om verksamhetsutövaren, rederiet eller luftfartygsoperatören inte före utgången av mars har lämnat in en verifierad rapport, som konstaterats vara tillfredsställande, om det föregående årets utsläpp. Det förbud som meddelas en verksamhetsutövare gäller en enskild anläggning. Förbudet gäller tills dess att det föregående årets utsläppsmängd har beräknats.

Om en verksamhetsutövare, ett rederi eller en luftfartygsoperatör försatts i konkurs, får utsläppsrätter från det konto som varit i den i konkurs försatta aktörens besittning inte överlåtas förrän konkursboet, anläggningens nya verksamhetsutövare, det nya rederiet eller den nya luftfartygsoperatören har överlämnat ett antal icke-överlämnade utsläppsrätter som motsvarar utsläppen för tiden före konkursen och under konkurstiden.

Energimyndigheten eller Transport- och kommunikationsverket kan på ansökan av konkursboet bestämma att begränsningen av överlåtelse enligt 2 mom. ska gälla endast de icke-överlämnade utsläppsrätterna för de föregående kalenderåren samt ett antal utsläppsrätter som motsvarar de verifierade utsläpp som uppkommit under kalenderåret och den mängd utsläpp som enligt Energimyndighetens eller Transport- och kommunikationsverkets uppskattning uppkommer under kalenderåret.

Energimyndigheten kan bestämma om förbud mot överlåtelse av utsläppsrätter också för att trygga återkrav av utsläppsrätter enligt 62 §. Ett förbud mot att överlåta utsläppsrätter som har meddelats i syfte att trygga ett återkrav kan gälla alla de utsläppsrätter som verksamhetsutövaren har på sitt depåkonto eller en del av dem.

Betänkande EkUB 11/2023 rd

96 §

Administrativt tvång

Energimyndigheten kan i fråga om verksamhetsutövare eller kontrollörer för anläggningar och Transport- och kommunikationsverket i fråga om luftfartygsoperatörer eller rederier eller deras kontrollörer ålägga den som bryter mot denna lag eller mot en bestämmelse som utfärdats med stöd av den att rätta till sin försummelse eller annars fullgöra sin skyldighet. Andra skyldigheter än skyldigheten att överlämna utsläppsrätter kan förenas med vite eller hot om att verksamheten avbryts helt eller delvis eller att en åtgärd som lämnats ogjord utförs på den försumliges bekostnad.

Bestämmelser om vite, hot om avbrytande och hot om tvångsutförande finns i viteslagen (1113/1990).

97 §

Utsläppshandelsförseelse

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

1) försummar att ansöka om utsläppstillstånd enligt 26 § eller om godkännande av en plan för övervakning av utsläpp enligt 21 § eller av en standardiserad och förenklad plan för övervakning av utsläpp enligt 22 §,

2) försummar att göra en anmälan enligt 25, 30, 37, 38 eller 40 § eller anmäler felaktiga uppgifter,

3) lämnar in felaktiga uppgifter för beslut om gratis tilldelning av utsläppsrätter enligt 50 och 51 §,

4) försummar att lämna in en rapport eller anmälan enligt 55 § för minskning av antalet utsläppsrätter,

5) försummar att upprätta en rapport enligt 31 eller 39 § eller lämnar felaktiga uppgifter i rapporten eller försummar att i enlighet med de ovannämnda paragraferna lämna in en verifieringsrapport enligt 86 §,

6) försummar att visa upp handlingar och registreringar enligt 90 § 5 mom., eller

7) försummar att lämna uppgifter enligt 57 § om sammanslagning av anläggningar eller delning av en anläggning eller lämnar felaktiga uppgifter,

ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för utsläppshandelsförseelse dömas till böter.

Bestämmelser om påföljderna för försummelse av de övervaknings- och rapporteringsskyldigheter i fråga om sjöfart som avses i artiklarna 8–11, 11 a och 12 i MRV-förordningen finns i 13 kap. 3 § i miljöskyddslagen för sjöfarten (1672/2009).

Energimyndigheten ska för förundersökning göra en anmälan om en i 1 mom. avsedd gärning eller försummelse som myndigheten observerat, när gärningen eller försummelsen hänför sig till en verksamhetsutövars skyldigheter enligt denna lag. Transport- och kommunikationsverket ska för förundersökning göra en anmälan om en i 1 mom. avsedd gärning eller försummelse som verket observerat, när gärningen eller försummelsen hänför sig till en luftfartygsoperatörs eller ett rederis skyldigheter enligt denna lag. Anmälan behöver dock inte göras, om gärningen med hänsyn

Betänkande EkUB 11/2023 rd

till omständigheterna ska anses vara ringa och om inte allmänintresset ska anses kräva att åtal väcks.

98 §

Avvisningsbeslut för ett rederi

Transport- och kommunikationsverket får utfärda ett avvisningsbeslut för ett rederi, om rederiet under två eller flera på varandra följande rapporteringsperioder har underlåtit att uppfylla den i 73 och 75 § stadgade skyldigheten att överlämna utsläppsrätter och om andra verkställighetsåtgärder inte har lett till att skyldigheten uppfylls. Europeiska kommissionen, Europeiska sjösäkerhetsbyrån, övriga medlemsstater och den berörda flaggstaten ska underrättas om avvisningsbeslutet. Transport- och kommunikationsverket ska omedelbart undanröja avvisningsbeslutet när rederiet har fullgjort de skyldigheter för vars tryggande beslutet utfärdades.

Transport- och kommunikationsverket får låta bli att utfärda ett avvisningsbeslut, om rederiet lägger fram ett giltigt skäl till att utsläppsrätter inte överlämnats och har vidtagit sådana åtgärder för att rätta till situationen som Transport- och kommunikationsverket har godkänt.

Transport- och kommunikationsverket ska vägra tillträde till alla finska hamnar för ett sådant rederis utländska fartyg för vilket det i Finland eller i ett annat medlemsland har utfärdats ett avvisningsbeslut. Transport- och kommunikationsverket ska stoppa ett fartyg som seglar under finsk flagg, om det för fartygets rederi har utfärdats ett avvisningsbeslut.

Avvisningsbeslutet ska inte påverka tillämpningen av internationella sjörättsliga regler för fartyg i nödsituationer.

99 §

Beslut om kvarhållande av fartyg

Transport- och kommunikationsverket får utfärda ett beslut om kvarhållande för ett fartyg som befinner sig i en finsk hamn och som seglar under finsk flagg, om fartygets rederi under två eller flera på varandra följande rapporteringsperioder har underlåtit att uppfylla den i 73 och 75 § stadgade skyldigheten att överlämna utsläppsrätter och om andra verkställighetsåtgärder inte har lett till att skyldigheten uppfylls. Europeiska kommissionen, Europeiska sjösäkerhetsbyrån och övriga medlemsstater ska underrättas om beslutet om kvarhållande. Transport- och kommunikationsverket ska omedelbart undanröja beslutet om kvarhållande när rederiet har fullgjort de skyldigheter för vars tryggande beslutet utfärdades.

Transport- och kommunikationsverket får låta bli att utfärda ett beslut om kvarhållande, om rederiet lägger fram ett giltigt skäl till att utsläppsrätter inte överlämnats och har vidtagit sådana åtgärder för att rätta till situationen som tillsynsmyndigheten har godkänt.

Transport- och kommunikationsverket ska stoppa ett fartyg som seglar under finsk flagg och för vilket det har utfärdats ett beslut om kvarhållande. Transport- och kommunikationsverket ska vägra tillträde till alla finska hamnar för ett utländskt fartyg för vilket det i en annan medlemsstat har utfärdats ett beslut om kvarhållande.

Beslutet om kvarhållande ska inte påverka tillämpningen av internationella sjörättsliga regler för fartyg i nödsituationer.

Betänkande EkUB 11/2023 rd

100 §

Verksamhetsförbud för en luftfartygsoperatör

Om en luftfartygsoperatör inte iakttar kraven i 15 § och om andra verkställighetsåtgärder inte har lett till att kraven uppfylls, får Transport- och kommunikationsverket begära att Europeiska kommissionen beslutar om ett verksamhetsförbud för den berörda luftfartygsoperatören.

En i 1 mom. avsedd begäran från Transport- och kommunikationsverket ska innehålla

- 1) belägg för att luftfartygsoperatören inte har fullgjort sina skyldigheter enligt denna lag,
- 2) utförliga uppgifter om de tillsynsåtgärder som Transport- och kommunikationsverket har vidtagit,
- 3) motiveringen för ett verksamhetsförbud inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, och
- 4) ett förslag om omfattningen av verksamhetsförbudet inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och de villkor förbudet kan förenas med.

Transport- och kommunikationsverket svarar för att Europeiska kommissionens beslut sätts i kraft i Finland.

101 §

Myndigheternas avgiftsbelagda prestationer

Energimyndigheten och Transport- och kommunikationsverket har rätt att ta ut en avgift för behandling av ett tillstånd, en anmälan, ett godkännande eller något annat ärende som omfattas av denna lag. Energimyndigheten har dessutom rätt att ta ut en avgift för uppgifter som gäller administrering av kontona i det register som avses i 69 §.

Bestämmelser om Energimyndighetens och Transport- och kommunikationsverkets avgiftsbelagda prestationer och om de avgifter som ska tas ut för dem finns i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

17 kap.

Sökande av ändring och verkställande av beslut

102 §

Sökande av ändring

Omprövning får begäras i ett beslut av en kontrollör. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen.

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Bestämmelser om sökande av ändring i en avgift som utsläppshandelsmyndigheten har tagit ut för en offentligrättslig prestation finns i lagen om grunderna för avgifter till staten.

Betänkande EkUB 11/2023 rd

103 §

Verkställighet av beslut

Ett beslut som har fattats med stöd av 22, 24, 25, 29, 30, 37, 38, 51, 53, 54, 56, 59, 67, 81, 82 och 95 § i denna lag och artikel 69 i kommissionens övervakningsförordning ska iakttas trots ändringssökande, om inte den myndighet som fattat beslutet eller förvaltningsdomstolen bestämmer något annat. Ett beslut som kommissionen har fattat med stöd av artikel 70 i övervakningsförordningen ska, då utsläppsmängden korrigeras nedåt i beslutet, iakttas trots ändringssökande, om inte den myndighet som fattat beslutet eller förvaltningsdomstolen bestämmer något annat.

18 kap.

Ikraftträdande

104 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

Genom denna lag upphävs lagen om utsläppshandel (311/2011), nedan *den upphävda lagen*, och lagen om handel med utsläppsätter för luftfart (34/2010), nedan *den upphävda lagen*.

105 §

Myndighetsbeslut som meddelats med stöd av den upphävda lagen

Ett myndighetsbeslut eller myndighetstillstånd som meddelats med stöd av den upphävda lagen och som gäller när denna lag träder i kraft ska iakttas.

På beslut som meddelats med stöd av 4, 5 och 7 kap. i den upphävda lagen tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

106 §

Anhängiga ärenden

På en ansökan som har gjorts före ikraftträdandet av denna av en anläggning som innan denna lag trädde i kraft omfattades av tillämpningsområdet för utsläppshandeln tillämpas den lag som gällde vid ikraftträdandet. På en ansökan som har blivit anhängig före ikraftträdandet av denna lag och som gäller fullgörande av skyldigheter enligt den nya lagen tillämpas denna lag.

Ärenden som är anhängiga vid en förvaltningsmyndighet eller en domstol när denna lag träder i kraft behandlas och avgörs i enlighet med de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Om fullföljdsdomstolen upphäver ett beslut på vilket de bestämmelser som gällde vid denna lags ikraftträdande ska tillämpas och återförvisar ärendet för att behandlas på nytt i sin helhet, ska ärendet behandlas och avgöras i enlighet med bestämmelserna i denna lag.

Betänkande EkUB 11/2023 rd

107 §

Övergångsbestämmelse som gäller vissa förordningar

Följande författningar som utfärdats med stöd av den upphävda lagen förblir i kraft:

- 1) arbets- och näringsministeriets förordning om förenklad riskbedömning av standardiserade och förenklade planer för övervakning av utsläpp (80/2021),
- 2) arbets- och näringsministeriets förordning om övervakning och rapportering av växthusgasutsläpp vid anläggningar (759/2020),
- 3) arbets- och näringsministeriets förordning om övervakning av uppgifterna om utsläppsrätter som tilldelas gratis under handelsperioden 2021–2030 (1079/2019), och
- 4) statsrådets förordning om ansökan om utsläppsrätter som tilldelas gratis till befintliga anläggningar i utsläppshandeln för handelsperioden 2021–2030 (359/2019).

108 § (Ny)

Övergångsbestämmelse om att bestämma anläggningars sammanlagda effekt

Anläggningars sammanlagda effekt bestäms till och med den 31 december 2025 utifrån den tillförda effekt som anges i den upphävda lagen. Den tillförda bränsleeffekten enligt denna lag tillämpas vid fastställandet av anläggningens sammanlagda effekt från och med den 1 januari 2026.

Verksamheter och deras koldioxidutsläpp

- 1) förbränning av bränsle i anläggningar med en sammanlagd tillförd bränsleeffekt på mer än 20 MW,
- 2) raffinering av olja, där förbränningsenheter med en sammanlagd tillförd bränsleeffekt på mer än 20 MW används,
- 3) produktion av koks,
- 4) rostning, sintring och pelletering av metallhaltig malm, inklusive sulfid malm,
- 5) järn- eller ståltillverkning (primär- eller sekundärsmältning) inklusive stränggjutning, med en produktionskapacitet som överstiger 2,5 ton per timme,
- 6) produktion eller bearbetning av järnmetaller, inklusive ferrolegeringar, där förbränningsenheter med en sammanlagd tillförd bränsleeffekt på mer än 20 MW används,
- 7) produktion eller bearbetning av icke-järnmetaller, inklusive legeringar, där förbränningsenheter med en sammanlagd tillförd bränsleeffekt, inklusive bränslen som används som reduktionsmedel, på mer än 20 MW används,
- 8) produktion av cementklinker i roterugn med en produktionskapacitet som överstiger 500 ton per dag, eller i andra typer av ugnar med en produktionskapacitet som överstiger 50 ton per dag,
- 9) produktion av kalk eller bränning av dolomit eller magnesit i roterugn eller i andra typer av ugnar med en produktionskapacitet som överstiger 50 ton per dag,
- 10) tillverkning av glas, inklusive glasfibrer, om smältningskapaciteten överstiger 20 ton per dag,
- 11) tillverkning av keramiska produkter genom bränning, om produktionskapaciteten överstiger 75 ton per dag,
- 12) tillverkning av mineralull som görs av glas, sten eller slagg, om smältningskapaciteten överstiger 20 ton per dag,
- 13) torkning eller bränning av gips eller framställning av gipsplattor och andra gipsprodukter, om produktionskapaciteten för bränd gips eller torkat sekundärt gips överstiger 20 ton per dag,
- 14) framställning av pappersmassa av trä eller andra fibermaterial,
- 15) framställning av papper och kartong, om produktionskapaciteten överstiger 20 ton per dag,
- 16) produktion av kimrök som inbegriper förkolning av organiska ämnen som oljor, tjäror, kracknings- och destillationsrester i förbränningsenheter, om produktionskapaciteten överstiger 50 ton per dag,
- 17) produktion av ammoniak,
- 18) produktion av organiska baskemikalier i stor skala genom krackning, reformering, delvis eller full oxidation eller genom liknande processer och där produktionskapaciteten överstiger 100 ton per dag,
- 19) produktion av vätgas och syntesgas, om produktionskapaciteten överstiger 5 ton per dag,
- 20) produktion av natriumkarbonat och natrium bikarbonat,

Betänkande EkUB 11/2023 rd

- 21) avskiljning av växthusgaser från anläggningar som omfattas av tillämpningsområdet för denna lag, för transport och geologisk lagring i en lagringsanläggning som är godkänd enligt direktiv 2009/31/EG,
- 22) transport av växthusgaser för geologisk lagring i en lagringsanläggning som är godkänd enligt direktivet om geologisk lagring av koldioxid, med undantag för utsläpp som omfattas av en annan verksamhet enligt det här direktivet,
- 23) geologisk lagring av växthusgaser i lagringsanläggningar som är godkända enligt direktivet om geologisk lagring av koldioxid,
- 24) produktion av sekundäraluminium där förbränningsenheter med en sammanlagd tillförd bränsleeffekt på mer än 20 MW används.

Verksamheter, deras koldioxidutsläpp samt andra växthusgasutsläpp som nämns i punkten

- 25) produktion av primäraluminium och aluminiumoxid, samt utsläpp av perfluorkolväten från produktionen,
- 26) produktion av salpetersyra, samt utsläpp av dikväveoxid från produktionen,
- 27) produktion av adipinsyra, samt utsläpp av dikväveoxid från produktionen,
- 28) produktion av glyoxal och glyoxalsyra, samt utsläpp av dikväveoxid från produktionen.

Begränsningar av tillämpningsområdet för handeln med utsläppsrätter för luftfart och för Corsia enligt lagen om utsläppshandel

Handel med utsläppsrätter för luftfart

- 1) flygningar som uteslutande utförs vid officiella uppdrag för transport av regerande monark och hans/hennes familj, statsöverhuvud, regeringschefer eller regeringsministrar i en annan stat än en medlemsstat, om det i färdplanen på behörigt sätt antecknats att det är fråga om en sådan flygning,
- 2) flygningar som genomförs med militära luftfartyg, flygningar i tull- eller polistjänst, flygningar i samband med eftersökning och räddning, flygningar för brandbekämpning, humanitära flygningar och ambulansflygningar,
- 3) alla flygningar som uteslutande genomförs enligt visuelflygregler (VFR) enligt bilaga 2 till Chicagokonventionen,
- 4) flygningar som avslutas vid samma flygplats som ett luftfartyg startade ifrån utan mellanlandningar,
- 5) skolflygningar som uteslutande genomförs för att erhålla certifikat, eller klassificering när det gäller flygbesättning, och det i färdplanen på behörigt sätt antecknats att det är fråga om en sådan flygning, under förutsättning att flygningen inte används för passagerar- och/eller fraktbefordran eller för positionering eller överföringsflygningar,
- 6) flygningar som uteslutande genomförs i syfte att bedriva vetenskaplig forskning eller i syfte att kontrollera, testa eller certifiera luftfartyg eller utrustning, oberoende av om den är luftburen eller markbaserad,
- 7) flygningar med luftfartyg vars maximala certifierade startmassa understiger 5 700 kilogram,
- 8) flygningar som genomförs inom ramen för allmän trafikplikt i enlighet med rådets förordning (EEG) nr 2408/92 om EG-lufttrafikföretags tillträde till flyglinjer inom gemenskapen, på flyglinjer som omfattar de yttersta randområdena i enlighet med artikel 349 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, eller på flyglinjer där den erbjudna kapaciteten inte överstiger 50 000 platser per år,
- 9) flygningar som annars skulle omfattas av tillämpningsområdet för denna lag, men genomförs av en operatör av kommersiella lufttransporter, som genomför antingen mindre än 243 flygningar per period under tre fyramånadersperioder i följd, eller flygningar med en sammanlagd årlig utsläppsmängd som är mindre än 10 000 ton per år,
- 10) flygningar som annars skulle omfattas av tillämpningsområdet för denna lag, men som genomförs av en icke-kommersiell luftfartygsoperatör vars flygningar har en sammanlagd årlig utsläppsmängd på mindre än 1 000 ton per år.

Tillämpningsområdet för denna lag omfattar dock sådana i 9 punkten avsedda flygningar som uteslutande utförs vid officiella uppdrag för transport av regerande monarker och deras närmaste familj, statsöverhuvuden, regeringschefer eller regeringsministrar i en medlemsstat.

Betänkande EkUB 11/2023 rd

CORSIA

- 1) statsluftfart,
- 2) humanitära flygningar,
- 3) sjuktransport,
- 4) flygningar för militära ändamål,
- 5) flygningar för brandbekämpning,
- 6) flygningar som föregår eller följer på en humanitär flygning, sjuktransport eller flygning för brandbekämpning, förutsatt att sådana flygningar gjordes med samma luftfartyg och var nödvändiga för att genomföra den berörda humanitära eller medicinska verksamheten eller brandbekämpningsverksamheten eller för att flytta luftfartyget efter dessa verksamheter inför nästa verksamhet.

Betänkande EkUB 11/2023 rd

Bilaga III

Byggnads- och vägtransportsektorerna ska motsvara följande koldioxidutsläppskällor enligt definitioner i IPCC:s riktlinjer om nationell inventering av växthusgaser från 2006, med nödvändiga ändringar av dessa definitioner enligt följande:

- a) kraftvärmeproduktion (IPCC-kod 1A1a ii) och värmeverk (IPCC-kod 1A1a iii), i den mån de producerar värme för kategorierna enligt leden c och d i detta stycke, antingen direkt eller via fjärrvärmenät,
- b) vägtransporter (IPCC-kod 1A3b), med undantag för användning av jordbruksfordon på belagda vägar,
- c) kommersiella/institutionella byggnader (IPCC-kod 1A4a),
- d) hushåll (IPCC-kod 1A4b).

Ytterligare sektorer ska motsvara följande koldioxidutsläppskällor enligt definitioner i IPCC:s riktlinjer om nationell inventering av växthusgaser från 2006:

- a) energiindustrin (IPCC-kod 1A1), med undantag för de kategorier som definieras enligt andra stycket led a i denna bilaga,
- b) tillverknings- och byggindustrin (IPCC-kod 1A2).

Auktionsintäkterna ska enligt artikel 10 i utsläppshandelsdirektivet användas för

- a) att minska växthusgasutsläppen, bland annat genom bidrag till den globala fonden för energieffektivitet och förnybar energi och till den anpassningsfond som nu tagits i drift genom beslut vid Poznankonferensen om klimatförändringarna (COP 14 och COP/MOP 4), att underlätta anpassning till klimatförändringarnas verkningar och att finansiera forskning och utveckling och demonstrationsprojekt för minskade utsläpp och anpassning till klimatförändringarna, inklusive deltagande i initiativ inom ramen för den strategiska EU-planen för energiteknik och de europeiska teknikplattformarna,
- b) att utveckla förnybar energi och elöverföringsnät, så att unionen kan uppfylla sitt åtagande rörande förnybar energi och sina sammanlänkningsmål samt att utveckla annan teknik som bidrar till omställningen till en säker och hållbar koldioxidsnål ekonomi och bidra till att uppfylla unionens åtagande att öka energieffektiviteten till de nivåer som fastställts i relevanta lagstiftningsakter, inbegripet elproduktion från egenanvändare av förnybar energi och gemenskaper för förnybar energi,
- c) att vidta åtgärder för att förhindra avskogning, stödja skydd och återställande av torvmark, skogar och andra landbaserade ekosystem eller havsbaserade ekosystem, inbegripet åtgärder som bidrar till skydd, återställande och bättre förvaltning av dessa, särskilt beträffande marina skyddsområden, och öka ny- och återbeskogning som gynnar den biologiska mångfalden, även i utvecklingsländer som har ratificerat Parisavtalet, och åtgärder om att överföra teknik och underlätta anpassningen till klimatförändringarnas negativa effekter i dessa länder,
- d) att vidta åtgärder för koldioxidbindning i skog och mark i unionen,
- e) att vidta åtgärder för miljösäker avskiljning och geologisk lagring av koldioxid, särskilt från kraftverk som försörjs av fasta fossila bränslen och från en rad industrisektorer och delsektorer, även i tredjeland, samt innovativa metoder för koldioxidupptag på teknisk väg, såsom direkt avskiljning från luft samt lagring,
- f) att investera i och påskynda övergången till transportsätt som avsevärt bidrar till utfasningen av fossila bränslen i sektorn, inbegripet utveckling av klimativänlig person- och godstransport på järnväg, busstjänster och bussteknik, åtgärder för att fasa ut fossila bränslen i sjöfartssektorn, inbegripet förbättrad energieffektivitet för fartyg, hamnar, innovativ teknik och infrastruktur samt hållbara alternativa bränslen, såsom vätgas och ammoniak som framställs med förnybar energi, och utsläppsfri framdrivningsteknik, och att finansiera åtgärder för att stödja utfasningen av fossila bränslen på flygplatser i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning om utbyggnad av infrastrukturen för alternativa bränslen och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/94/EU och Europaparlamentets och rådets förordning om säkerställande av lika villkor för hållbar luftfart,
- g) att finansiera forskning och utveckling i fråga om energieffektivitet och ren teknik i de sektorer som omfattas av detta direktiv,

Betänkande EkUB 11/2023 rd

- h) att vidta åtgärder för att förbättra energieffektivitet, fjärrvärmesystem och isolering, för att stödja effektiva och förnybara värme- och kylsystem, eller för att stödja genomgripande och etappvis totalrenovering av byggnader i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU (*), med början i renoveringen av de byggnader som har sämst prestanda,
 - ha) att tillhandahålla ekonomiskt stöd för att hantera sociala aspekter i låg- och medelinkomsthushåll, inbegripet genom att minska snedvridande skatter, och riktade sänkningar av tullar och avgifter för förnybar el,
 - hb) att finansiera nationella klimatutdelningssystem med påvisad positiv klimatpåverkan enligt vad som dokumenterats i den årliga rapport som avses i artikel 19.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999 (*),
- i) att täcka administrativa kostnader för förvaltningen av EU:s utsläppshandelssystem,
- j) att finansiera klimatåtgärder i utsatta tredjeländer, inbegripet anpassning till klimatförändringarnas effekter,
- k) att främja kompetensutveckling och omfördelning av arbetskraft i syfte att bidra till en rättvis omställning till en klimatneutral ekonomi, särskilt i de regioner där arbetsmarknaden påverkas mest av omställningen, i nära samarbete med arbetsmarknadens parter, och investera i kompetensutveckling och omskolning av arbetstagare som kan påverkas av omställningen, inbegripet arbetstagare inom sjötransport,
- l) att hantera eventuella kvarstående risker för koldioxidläckage i de sektorer som omfattas av bilaga I till CBAM-förordningen, genom att stödja omställningen och främja utfasningen av fossila bränslen i dessa sektorer i enlighet med reglerna för statligt stöd,

Intäkterna från auktionering av utsläppsrätter kan också användas för att genomföra skattemässiga eller ekonomiska stödåtgärder, särskilt i utvecklingsländer, eller en nationell regleringspolitik som innebär ekonomiskt stöd, som inrättats i de syften som anges i a–l punkten och som har ett värde motsvarande de intäkter som kommissionen ska informeras om i enlighet med 45 §. Också stödprogram enligt artikel 10a.6 i utsläppshandelsdirektivet genom vilka ersättning betalas för de indirekta kostnader som utsläppshandeln medför för elpriset anses vara ändamål som auktionsintäkter kan användas för.

2.

Lag

om ändring av 2 och 33 § i lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen (393/2013) 2 § 1 mom., sådant det lyder i lag 604/2021, och 33 §, sådant som den lyder i lag 952/2018, som följer:

2 §

Lagens samband med annan lagstiftning

Denna lag tillämpas på biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen i enlighet med vad som föreskrivs i lagen om främjande av användningen av förnybara drivmedel för transport (446/2007), nedan *lagen om distributionsskyldighet*, lagen om punktskatt på flytande bränslen (1472/1994), lagen om utsläppshandel (/), lagen om minskning av växthusgasutsläppen under hela livscykeln från vissa drivmedel (170/2018) och lagen om främjande av användningen av biobränslen (418/2019).

33 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter till andra myndigheter

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet får Energimyndigheten trots sekretessbestämmelserna lämna ut uppgifter som myndigheten har fått vid utförande av uppdrag enligt denna lag

- 1) till åklagare och polis för att förebygga och utreda brott,
- 2) till Skatteförvaltningen för verkställandet av och tillsynen över beskattningen och för utförande av uppdrag enligt lagen om främjande av användningen av biodrivmedel för transport,
- 3) till Transport- och kommunikationsverket för tillsynsuppdrag som avses i lagen om utsläppshandel,
- 4) till statsbidragsmyndigheten för övervakningen av statsunderstöd som avses i 2 § 2 mom.,
- 5) till arbets- och näringsministeriet för beredning och genomförande av energi- och klimatpolitiska mål samt för vidarebefordran till den behöriga institutionen inom Europeiska unionen eller något annat organ inom unionen, om detta krävs enligt Europeiska unionens lagstiftning eller någon annan förpliktelse som har samband med Finlands medlemskap i Europeiska unionen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Betänkande EkUB 11/2023 rd

Helsingfors 29.11.2023

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Sakari Puisto saf
vice ordförande Ville Kaunisto saml
medlem Noora Fagerström saml
medlem Kaisa Garedeu saf
medlem Lotta Hamari sd
medlem Antti Kangas saf
medlem Mai Kivelä vänst
medlem Katri Kulmuni cent
medlem Helena Marttila sd
medlem Timo Mehtälä cent
medlem Matias Mäkynen sd
medlem Joakim Strand sv
medlem Sinuhe Wallinheimo saml
medlem Heikki Vestman saml
medlem Juha Viitala sd
ersättare Juha Mäenpää saf
ersättare Jorma Piisinen saf.

Sekreterare var

utskottsråd Lauri Tenhunen.

Betänkande EkUB 11/2023 rd Reservation 1

Reservation 1

Motivering

Det behövs en rättvis övergångsperiod för beräkningen av 20 MW-gränsen för värmeanläggningar utanför utsläppshandeln

Högerregeringen föreslår att beräkningssättet i fråga om värmepannor ska ändras utan någon övergångsperiod på ett sätt som faktiskt och helt plötsligt utvidgar lagens tillämpningsområde till att omfatta mindre värmepannor än tidigare. En sådan plötslig förändring bidrar till att försvaga bilden av Finland som ett land med en stabil investerings- och verksamhetsmiljö.

I ekonomiutskottets betänkande har situationen mildrats genom en kort övergångsperiod på två år. Vi anser att övergångsperioden fram till 2026 är otillräcklig med beaktande av tidsintervallet för energibolagens investeringar.

Vi föreslår att övergångsperioden förlängs till utgången av 2030. Detta skulle säkerställa villkoren för de anläggningar som inte har omfattats av utsläppshandeln under handelsperioden.

Den övergångsperiod som utskottet föreslår är för kort för att alla anläggningar ska ha en ekonomiskt vettig möjlighet att ändra anläggningens kapacitet så att den blir anpassad till effektgränsen enligt det ändrade beräkningssättet eller ta i bruk alternativa bränslen eller för att energibolagen över huvud taget ska få ordning på tillstånd och byggande inför ändringarna med denna tidsplan.

Beredningen har inte varit tillräckligt ingående och den beaktar inte försörjningsberedskapen

Ändringen går ut på att effektberäkningen för värmepannor ska göras enligt den sammanlagda tillförda bränsleeffekten i stället för den nominella sammanlagda tillförda effekten. I bränsleeffekterna beaktas verkningsgraden, varvid realvärdet är större än vid beräkningen av den sammanlagda tillförda effekten.

I Finland har gränsen på 20 MW tillämpats sedan utsläppshandeln inleddes. Gränsen har gällt anläggningens nominella sammanlagda tillförda effekt, dvs. den effekt som fås ut ur pannan, inte den sammanlagda tillförda bränsleeffekten. Energibolagen fattar sina investeringsbeslut på lång sikt, minst 10—20 år, och det är inte önskvärt att spelreglerna plötsligt ändras för beräkningssättet.

På grund av ändringen kommer nu fler anläggningar att överskrida effektgränsen på 20 MW när tillämpningsområdet bestäms via den tillförda bränsleeffekten i stället för den sammanlagda tillförda effekten.

I propositionen presenteras inte ens någon bedömning av hur många anläggningar som berörs av detta problem. I konsekvensbedömningen konstateras det bara att ändringen av sättet att beräkna den sammanlagda tillförda effekten på 20 MW beräknas öka antalet anläggningar inom utsläppshandeln i någon mån. Denna ytliga bedömning ger inte en bra bild av nivån på högerregeringens

Betänkande EkUB 11/2023 rd Reservation 1

lagberedning i ett ärende som har en skadlig inverkan på stabiliteten i investeringsmiljön. I och med utskottets utfrågningar har det också klarnat för arbets- och näringsministeriet att det finns åtminstone 7 energianläggningar som berörs av ändringen.

Dessa anläggningar som i och med ändringen överförs till tillämpningsområdet för utsläppshandeln är ganska små. Om anläggningens operatör inte har erfarenhet av utsläppshandel, blir det en tung ändring både operativt och kostnadsmässigt. För att undvika att omfattas av utsläppshandeln till följd av ändringen i beräkningsmetoden, kan energibolagen bli tvungna att ta ur bruk värme pannor som är i beredskap för störningar för att pannornas sammanlagda tillförda bränsleeffekt ska hållas under 20 MW. Detta skulle inte vara klokt med tanke på försörjningsberedskapen, men det här tänker regeringen utsätta energibolagen för. Reformen försvagar och kan rentav äventyra den lokala försörjningsberedskapen.

Regeringen måste förhandla med kommissionen om beräkningssättet och försvara de finländska företagen

Centern föreslår att sättet att beräkna den tillförda effekten nu utgår från den nominella sammanlagda tillförda effekten under en övergångsperiod fram till 2030. Dessutom förutsätter Centern att regeringen utan dröjsmål inleder förhandlingar med kommissionen om hur detta beräkningssätt ska tolkas. Regeringen får inte ge upp inför EU så att det skadar finländska företag.

Som Finsk Energiindustri rf konstaterar i sitt yttrande motsvarar termen 'kokonaislämpöteho' i direktivets finska översättning bättre märkvärdet än det föreslagna 'polttoaineteho'. Den tillförda bränsleeffekten är ett kalkylerat värde.

Den term som används i den gällande lagen, sammanlagd tillförd effekt, är den exakta siffra som tillverkaren av pannan angett. Den sammanlagda tillförda bränsleeffekten påverkas för sin del av pannans verkningsgrad och är beroende av bränslets egenskaper. Bedömningskriterierna för att inbegripas i utsläppshandeln ska vara så entydiga som möjligt.

Därför måste frågan utredas och diskuteras ingående med EU. Nu medger arbets- och näringsministeriet direkt i sitt svar till ekonomiutskottet att det inte har varit möjligt att göra en heltäckande språkjämförelse inom den utsatta tidtabellen.

Kompensationen för utsläppshandel måste fortsätta och dieselolja för yrkestrafik införas

För att lindra den generella konkurrensnackdel som utsläppshandeln orsakar nationellt bör vi snabbt lägga fram riktlinjer för att förlänga elektrifieringsstödet, det vill säga kompensationen för utsläppshandeln, till 2030 då handelsperioden går ut. Det nya utsläppshandelsdirektivet uppmuntar också till detta.

Enligt propositionen varierar auktionsinkomsterna från finska statens försäljning av utsläppsätter 2024—2030 mellan uppskattningsvis 500 och 765 miljoner euro. Det är motiverat att en del av dessa inkomster även i fortsättningen återbetalas till anläggningar som är utsatta för risk för koldioxidläckage och som på grund av utsläppshandeln betalar ett högre pris för den el som de använder.

Betänkande EkUB 11/2023 rd
Reservation 1

Dessutom kan den finländska exportindustrins konkurrenskraft stärkas och kompenseras också genom att dieselolja för yrkestrafik införs. En proposition finns klar för remiss och väntar vid finansministeriet på att regeringen ska ge den grönt ljus. Regeringen bör snarast vidta åtgärder i ärendet.

Förslag

Vi föreslår

*att riksdagen godkänner lagförslagen enligt betänkandet, men 108 § i lagförslag 1 med ändringar (**Reservationens ändringsförslag**)*

*att riksdagen godkänner två uttalanden. (**Reservationens förslag till uttalanden**)*

Reservationens ändringsförslag

1. Lagen om utsläppshandel

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1—107 §

(Som i EkUB)

108 § (Ny)

Övergångsbestämmelse om att bestämma anläggningars sammanlagda effekt

Anläggningens sammanlagda effekt bestäms till och med den 31 december 2030 utifrån den tillförda effekt som anges i den upphävda lagen. Den tillförda bränsleeffekten enligt denna lag tillämpas vid fastställandet av anläggningens sammanlagda effekt från och med den 1 januari 2031.

Bilagorna I—IV

(Som i EkUB)

2. Lagen om ändring av 2 och 33 § i lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomasabränslen.

(Som i EkUB)

Betänkande EkUB 11/2023 rd
Reservation

Reservationens förslag till uttalanden

1. Riksdagen förutsätter att statsrådet för att kompensera de kostnader som utsläppshandeln orsakar och stärka industrins konkurrenskraft bereder en proposition om att förlänga elektrifieringsstödet, det vill säga kompensationen för utsläppshandeln, till utgången av 2030 och utan dröjsmål lämnar en proposition till riksdagen med förslag till ett snabbt införande av dieselolja för yrkestrafik.

2. Riksdagen förutsätter att statsrådet utan dröjsmål inleder förhandlingar med Europeiska kommissionen om hur beräkningssättet för 20 MW ska tolkas och försvarar de finska energiföretagen när statsrådet förhandlar fram en lösning där Finland även i fortsättningen kan använda samma beräkningssätt som har använts under hela den tid utsläppshandeln funnits.

Helsingfors 29.11.2023

Katri Kulmuni cent
Timo Mehtälä cent

Betänkande EkUB 11/2023 rd

Reservation 2

Reservation 2

Motivering

I propositionen föreslår regeringen att det stiftas en ny lag om utsläppshandel och att lagen om biodrivmedel, flytande bibränslen och biomassabränslen ändras. Tillämpningsområdet för lagen om utsläppshandel utvidgas och förtydligas så att det motsvarar ändringarna i utsläppshandelsdirektivet. Tillämpningsområdet utvidgas till att omfatta sjöfarten. Rederierna bör överlämna utsläppsrätter för utsläpp från kommersiella fartyg. I enlighet med regeringsprogrammet föreslås det i propositionen att man inför ett tidsbegränsat undantag i fråga om öar som innebär att passagerarfartygen före år 2031 inte ska ha skyldighet att överlämna utsläppsrätter för resor mellan Åland och fastlandet.

När det gäller anläggningar ändras reglerna för tillämpligheten på anläggningar som använder enbart biomassa som bränsle, inkluderandet av utsläppsfria anläggningar inom tillämpningsområdet i utsläppshandeln och inkluderandet av avfallsförbränning i tillämpningsområdet när det gäller övervakning och rapportering av utsläpp.

Antalet utsläppsrätter som gratis tilldelas anläggningar ska minskas inom de sektorer som anges i förordningen om en mekanism för koldioxidjustering vid gränserna. Villkoren för gratistilldelningen skärps från och med 2026 så att en verksamhetsutövare i fortsättningen för att få en full mängd gratis utsläppsrätter ska visa att den har vidtagit de åtgärder för förbättrad energieffektivitet som anges i direktivet. De utsläppsrätter för luftfart som tilldelas gratis ska avvecklas stegvis före utgången av 2025, med undantag för incitamentmekanismen för hållbara flygbränslen. För sjötransporter ska det inte utfärdas några gratis utsläppsrätter.

Propositionen är ett steg i rätt riktning. Det är bra att till exempel sjöfarten och avfallsförbränningen kommer med i utsläppshandeln och att en fungerande mekanism för minskning av utsläpp etableras och utvidgas till nya branscher och sektorer. Utsläppshandeln är den viktigaste politiska åtgärden för att uppnå EU:s klimatmål. Dessutom uppmuntrar den till kommersialisering och lansering av utsläppsfria och utsläppssnåla innovationer via prissättningen.

Men undantaget för öar innebär däremot att uppskattningsvis 0,18 megaton utsläpp kommer att omfattas av undantaget. Det innebär att vi kommer längre från att uppnå en så utsläppsfri sjöfart som möjligt och det sänder fel signal till branschen. Inom sjöfarten ska Finland också ha möjlighet att vara föregångare och producera utsläppssnåla bränslen för mer omfattande kommersiell användning. Genom detta beslut slopas incitamentet att snabbt investera i nya bränslen och utveckling av sådana. På så sätt försämras den finländska sjöfartens konkurrenskraft.

Också avfallsförbränningen faller med undantag av rapportering och övervakning utanför utsläppshandeln, även om till exempel Sverige redan har inkluderat den.

Alla dessa åtgärder skulle ha behövts, eftersom Finlands klimatneutralitetsmål inte kommer att nås genom nuvarande politiska åtgärder. Klimatpolitiken behöver fler åtgärder, och regleringen och finansieringen av dem får inte försummas.

Betänkande EkUB 11/2023 rd
Reservation 2

Förslag

Jag föreslår

*att riksdagen godkänner lagförslag 1 enligt betänkandet, men 75 § med ändringar (**Reservationens ändringsförslag**),*

*att riksdagen godkänner ett uttalande. (**Reservationens förslag till uttalande**)*

Reservationens ändringsförslag

75 §

Undantag från rederiers skyldighet att överlämna utsläppsrätter

Skyldigheten att överlämna utsläppsrätter enligt 73 § 1 mom. gäller inte för rederier med avseende på utsläpp som uppkommer till och med utgången av år 2030 till följd av

~~1) resor som utförs av andra passagerarfartyg än kryssningsfartyg mellan en hamn som omfattas av Finlands jurisdiktion och en hamn på en ö som omfattas av Finlands jurisdiktion och har färre än 200 000 invånare, samt verksamhet inom en hamn i samband med sådana resor, eller med stöd av artikel 12.3 d andra stycke i utsläppshandelsdirektivet resor mellan en i den av kommissionen offentliggjorda förteckningen införd hamn på en ö som omfattas av en annan medlemsstats jurisdiktion och har färre än 200 000 invånare och en hamn i samma medlemsstat samt verksamhet inom en hamn i samband med sådana resor,~~

2) resor som avses i en med stöd av artikel 12.3-c i utsläppshandelsdirektivet antagen genomförandeakt och som utförs med passagerarfartyg inom ramen för ett gränsöverskridande avtal om allmän trafik eller en gränsöverskridande allmän trafikplikt samt verksamhet inom en hamn i samband med sådana resor,

3) resor mellan en hamn i ett i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt avsett yttersta randområde i en medlemsstat och en annan hamn i samma medlemsstat, inbegripet resor i samma yttersta randområde och i ett annat yttersta randområde i samma medlemsstat, samt verksamhet inom en hamn i samband med sådana resor.

Med avvikelse från skyldigheten enligt 73 § att överlämna utsläppsrätter får rederier dessutom överlämna 5 procent färre utsläppsrätter än deras verifierade utsläpp som uppkommer till och med utgången av år 2030 från ett fartyg som har isklass I A eller I A Super i Transport- och kommunikationsverkets isklassregister som upprätthålls med stöd av 7 § 1 mom. i lagen om fartygs isklasser och isbrytarassistans (1121/2005) eller en isklass som motsvarar isklass I A eller I A Super i enlighet med Transport- och kommunikationsverkets motsvarighetsförteckning som upprätthålls med stöd av 4 § 2 mom. i den lagen.

Reservationens förslag till uttalande

1. Riksdagen förutsätter att regeringen snarast lämnar en proposition till riksdagen om att inkludera avfallsbränning i utsläppshandeln.

Betänkande EkUB 11/2023 rd
Reservation

Helsingfors 29.11.2023

Mai Kivelä vänst